

Symbióza

BcA. Tomáš Krejčí

Diplomová práce

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Ateliér Design skla

akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: BcA. Tomáš Krejčí
Osobní číslo: K17293
Studijní program: N8206 Výtvarná umění
Studijní obor: Multimédia a design – Design skla
Forma studia: prezenční

Téma práce: Symbióza

Zásady pro vypracování:

- 1.Konzultace s vedoucím diplomové práce**
- 2.Zpracování návrhů, modely, kresebné studie**
- 3.Vypracování písemné doprovodné zprávy zahrnující všechny etapy návrhu**
- 4.Fotodokumentace**
- 5.Obeznamení s použitou technologií**
- 6.Realizace v materiálu**

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/umělecké dílo**

Seznam odborné literatury:

- BAUMAN, Z.** Globalizace, Důsledky pro člověka. Praha, Mladá fronta 1999.
ŠINDELÁŘ, D. Současné umělecké sklo v Československu. Praha 1970.
ADLEROVÁ, A. Současné sklo. Praha 1979.
kol. **New Glass, A Worldwide Survey.** New York 1979 (Kat. – The Corning Museum of Glass, Corning etc.).
ADLEROVÁ, A. České užité umění 1918–1938. Praha 1983.
DRAHOTOVÁ, O. Langhamer, A. a kol. České sklo. Nový Bor 1985.
PELCL, J. a kol. Český design 1995–2000. Praha 2001.
BRDEK, Zdeněk. Obhájce moderního umění, Jindřich Chalupický v kontextu 30. a 40. let 20. století. Praha, Akropolis, 2017. Skrytá moderna. ISBN 978-80-7470-147-4.
FRANTZ, S. K. Contemporary Glass. New York 1989.
RAIMANOVÁ, Ivona. V prostoru 2000, Generace 1989–2009, Liberec, Spacium, 2009. ISBN 9788025457511.
KOLESÁR, Z. Kapitoly z dějin designu. Praha, VŠUP, 2009. ISBN 978-8086863283.
ALAN, Josef. Alternativní kultura, příběh české společnosti 1945–1989, Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2001. ISBN 80-7106-449-1
PIJOAN, J. Dějiny umění 1.-11. díl. Praha, Knižní klub, Balios, 1998.
RAAB, M. Materiály a člověk, netradiční úvod do současné materiálové vědy. Praha, Encyklopedický dům, 1999. ISBN 80-86044-13-0.
PAPANEK, Victor J. Design for the real world, human ecology and social change. 2nd ed., completely rev. Chicago, Ill. Academy Chicago, 1984. ISBN 0897331532.

Vedoucí diplomové práce:

doc. MgA. Petr Stanický, MFA

Ateliér Design skla

Datum zadání diplomové práce:

1. prosince 2018

Termín odevzdání diplomové práce:

10. května 2019

Ve Zlíně dne 14. prosince 2018

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užit své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že:

- jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne: 30.4. 2019

Jméno a příjmení studenta: Tomáš Krejčí

ABSTRAKT

Ve své diplomové práci se věnuji experimentování s materiálovou symbiózou. Poměřuji vlastnosti skla a plastových nafukovacích fólií v kolekci objektů, kde zakouším jejich vzájemné vztahy. V úvodu vycházím ze své dřívější tvorby a zamýšlím se také nad charakteristickými rysy obou zmíněných materiálů a jejich prolínání se z hlediska historie. V druhé části teoretické práce představuji především inspirační zdroje umělců, kteří se ve svých projektech věnovali experimentální a inovativní tvorbě a v neposlední řadě těm, kteří pracují s nafukovacími objekty v jiném kontextu. V praktické části uvádím cestu vývoje od prvních návrhů až po samotnou realizaci jednotlivých objektů a technologii zpracování. V poslední části se zamýšlím nad instalací objektů v daných prostorech.

Klíčová slova: nafukovací fólie, sklo, plast, symbióza, propojení materiálů, objekty

ABSTRACT

In my diploma thesis I deal with experimentation with material symbiosis. I measure glass and inflatable plastic foils qualities in collection of objects where I try their mutual relationships. In introduction of the diploma thesis I build on my previous work and I reflect on characteristics of both mentioned materials and their interweaving in terms of history. In second part of this thesis I mainly present artists who practised experimental and innovative ways as a source of inspirations and least but not last I present those who work with inflatable objects in different context. The practical part of my thesis is dedicated to reflection over installation of objects in given spaces.

Keywords: inflatable foil, glass, plastic, symbiosis, connection of materials, objects

Chtěl bych poděkovat zejména doc. MgA. Petru Stanickému, M.F.A. za vedení a podporu při této diplomové práci a za předání mnoho zkušeností v průběhu celého mého studia pod jeho vedením.

Dále bych chtěl poděkovat za konzultování a směřování v mém studiu MgA. Michaele Spružinové a MgA. Romaně Veselé. Za technickou podporu děkuji MgA. Lubomíru Šurýnovi.

Za možnost realizace této diplomové práce bych pak chtěl velmi poděkovat lidem, kteří se zasadili o to, aby se tento projekt i s jeho prezentacemi stal realitou. Dík patří zejména MgA. Ondřeji Strnadelovi a celému týmu školní ateliérové hutě ve Valašském Meziříčí. Panu formáři Františku Juráskovi. Dále pak zástupcům firmy Fatra, a.s. a především paní technoložce Janě Hrbáčkové. V neposlední řadě pak firmě KAVALIERRGLASS, a.s. a paní designérce Janě Musilové.

Poděkování patří především také mému oponentovi doc.Mgr.art. Pavlovi Machovi.

Za velikou podporu a trpělivost bych chtěl vyjádřit velké díky také mé rodině a spolužákům, kteří v mnoha vypjatých situacích byli vždy oporou.

OBSAH

ÚVOD	8
I. TEORETICKÁ ČÁST	9
1 SYMBIÓZA	10
1.1 SKLO, PLAST A JEJICH VLASTNOSTI	11
1.2 SYMBIÓZA JAKO SPOJENÍ DVOU MATERIÁLŮ	12
1.3 FATRA, A.S. A LIBUŠE NIKLOVÁ	17
1.3.1 NOVÉ TENDENCE V OBLASTI NAFUKOVACÍCH PŘEDMĚTŮ VE FATŘE	19
1.4 EXPERIMENTÁLNÍ KONCEPTUÁLNÍ TVAROSLOVÍ	23
1.4.1 SKLO A JEHO PLASTOVÁ NÁHRADA.....	23
1.4.2 SCHOPNOST VNÍMAT MATERIÁLY JINAK	26
1.4.3 STUDIO QUBUS.....	28
1.4.4 PAOLO LOMAZZI, DONATO D'URBINO, JONATHAN DE PAS.....	29
1.4.5 KIM BUCK.....	29
1.4.6 INGO MAURER STUDIO.....	30
1.4.7 PAVEL KORBIČKA	31
1.4.8 KRIŠTOF KINTERA.....	33
2 REŠERŠE	35
2.1 DESIGN	35
2.1.1 AGNIESZKA BAR	35
2.1.2 NICK CROSBIE.....	37
2.2 VOLNÉ UMĚNÍ	39
2.2.1 MATTHEW SZÖSZ	39
2.2.2 HANS HEMMERT	40
2.2.3 JOHANA STRÍŽKOVÁ.....	42
2.2.4 JEFF KOONS.....	45
2.3. NAFUKOVACÍ OBJEKTY V ARCHITEKTUŘE	47
2.3.1 SABINA LANG A DANIEL BAUMANN.....	47
2.4 POČÁTKY KONCEPTU SYMBIÓZY A REALIZACE	49
2.4.1 PROJEKT FLOATING FUTURES	49
2.4.2 SPOLUPRÁCE S RENATEM JAPIM	50
II. PRAKTICKÁ ČÁST	52
3 POČÁTKY PROJEKTU A PRVNÍ HLEDÁNÍ TVAROSLOVÍ	53
3.1 PRÁCE V DÍLNÁCH FIRMY FATRA A.S.	56
3.2 SVAŘOVÁNÍ VYSOKOFREKVENČNÍMI ELEKTRODAMI	57
3.3 REALIZACE OBJEKTŮ	59

3.3.1	OBJEKT TWO CONES	59
3.3.2	OBJEKT PILLOW VASE	62
3.3.3	OBJEKT HOWERCRAFT (VZNÁŠEDLO).....	63
3.3.4	KOMPOZICE BAREVNÝCH OBJEKTŮ	65
3.3.5	SVĚTELNÝ OBJEKT	66
4	INSTALACE A PREZENTACE	69
4.1	INSTALACE V 94. BUDOVĚ AREÁLU SVIT, ZLÍN.....	71
	ZÁVĚR	73
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	74
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	76
	SEZNAM OBRÁZKŮ	77
	SEZNAM ZDROJŮ OBRÁZKŮ.....	80
	SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	85

ÚVOD

Tato diplomová práce se zabývá experimentálním spojením materiálů a hledání jejich vzájemné symbiózy. Popisují průběh experimentování a také konceptuální inspiraci v této realizaci. V posledních letech studia se věnuji kombinacím skla s jinými materiály, především s plastovými nafukovacími fóliemi. Původní myšlenkou je porovnání těchto materiálů z hlediska vizuální podoby, možnosti tvorby a také z hlediska vytvoření kontrastu těchto materiálů a jejich vlastností.

V úvodu se věnuji tématu symbiózy jako spojení a koexistenci dvou materiálů. Popisují první realizované projekty a vysvětlují základní myšlenku této práce. Porovnávám materiálové vlastnosti skla a plastových fólií. Stručně popisují historii společnosti Fatra, a.s. a věnuji se také designérce Libuši Niklové. Zmiňují zajímavé realizace studentů i známých designérů ve firmě Fatra, a.s.

Dále se věnuji sklářským autorům, kteří měli vliv na směřování a vývoj uměleckého skla v 2. polovině 20. století a přecházím k autorům současné umělecké scény. Uvádím také, autory, jejichž projekty mě inspirovali v této práci. V rešerši pak popisují umělce pracujícími s podobnými myšlenkami, kterými se zabývám v tomto projektu taktéž.

V praktické části vysvětlují projekt symbiózy z hlediska realizace a zmiňují projekt Floating Futures. Věnuji se rozboru jednotlivých realizovaných objektů a také jejich instalaci. Popisují nabyté zkušenosti s realizací ve firmě Fatra, a.s. a školní ateliérové huti ve Valašském Meziříčí. Tuto diplomovou práci zakončují úvahami nad instalací v prostoru 94. budovy bývalého Svitu ve Zlíně.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SYMBIÓZA

Podstatu významu slova symbióza vnímám ve vzájemné podpoře nebo koexistenci. Hledání limitů mezi složkami a předměty. V ovlivňování i splynutí rozdílných materiálů. Počátky tvůrčí práce mají kořeny již v projektech, kterým se věnuji dlouhodobě. Hlavním médiem v mé tvorbě je sklo. Které je pro mě zcela unikátní. Ať už v jeho vlastnostech, zpracování nebo působení. Zkoumám, v jaké symbióze se může sklo nacházet i s ostatními materiály, které vyzdvihují jeho jedinečnost. S jakými vlastnostmi se může měřit, nebo naopak, které podpoří jeho podstatu. Smysl symbiózy jsem objevil v kompozici, tvarech i jednotlivých materiálových vlastnostech. Konkrétně dvou materiálů pracujících se vzduchem, dechem, transparentností, pružností i křehkostí. Jsou to materiály, které se mohou podobat barvou i vzhledem, přesto jejich podstata je zcela rozdílná.

V jednotlivých projektech jsem pracoval na objevování symbiózy v materiálech, jako je sklo a plast. Pokládal jsem si otázku, zdali je možné mezi těmito materiály nějakou symbiózu najít, rozvinout a následně aplikovat. První myšlenka vznikla při zkoušce materiálu, kdy na první pohled nemusíme správně identifikovat, z čeho je daný objekt vyroben, a tak ji mohu testovat. Experimentovat co lze, co nelze a kde mohou být vzájemné limity.

Symbióza je stav, ve kterém koexistují spolu dvě nebo více různých existencí. Živých, proměnlivých, reagujících na podněty. Spolu dokáží lépe fungovat, nebo jen najít společný smysl. Mohou spolu dokonale splynout, ztratit se. Vyčnívat a působit. Pokud nenalezneme vhodnou symbiózu, znamená to, že není možná? Nebo je to jenom špatný způsob hledání cesty.

1.1 Sklo, plast a jejich vlastnosti

„Sklo je amorfní pevná látka, jenž vznikla obvykle ztuhnutím taveniny bez krystalizace.“¹ Obecně se sklo řadí mezi Amorfnní látky, které svou strukturou připomínají kapalinu. Sklo je unikátním materiálem s vysoce kvalitními optickými vlastnostmi, které vzniklo na bázi křemičitého písku a dalších směsic stabilizačních a podpůrných surovin. Díky jeho chemickým vlastnostem jej můžeme definovat jako čistou, křehkou látku se špatnou tepelnou vodivostí. Díky svému procesu zpracování a především změny formy z tekutého do pevného stavu sklo obsahuje také vnitřní pnutí, které se následným přechlazováním skla v chladicích pecích odstraňuje.

„Skloviny nemají ostrý bod tání, ale v taveninu přecházejí postupně v určitém teplotním rozmezí...., zamrznutí“ neuspořádané kapaliny do sklovitého stavu záleží nejen na chemické struktuře dané látky, ale i na rychlosti chlazení, případně na tloušťce ochlazované vrstvy.“²

Především průhlednost a schopnost propouštět světlo je to, čím je sklo výjimečné od všech ostatních materiálů. Způsob zpracování skla, a právě jeho přeměny v pevný stav bez krystalizace, je využíváno v celé řadě dalšího zpracování tohoto materiálu, jako je např. lisování, foukání, tažení a lití.

Sklo má jedinečné optické vlastnosti vyznačující se vysokým leskem, čirou optikou, lomem světla a schopnosti transparentního i netransparentního zbarvení. Využil jsem těchto vlastností skla, abych je mohl poměřit v tomto experimentálním projektu spolu s nafukovacími objekty. Mající dle mého názoru nejen velmi blízkou podstatu, ale v mnoha případech i podobné vlastnosti. Tématem symbiózy je zde propojení transparentnosti jednotlivých materiálů. Křehkosti vůči měkkosti. Napětí mezi nafouklým a pevným tvarem. Barevné prolínání povrchů. Práce s transparentností. Z hlediska instalace jednotlivých komponentů jsem se zabýval také kompozicemi tvarů, jejich vzájemnými spoji a (ne)stabilitou.

Především díky průhledné vlastnosti skla se vzniklé objekty jemně vytrácejí v prostoru. V kombinaci s čirými vzdušnými nafukovacími tvary pak ztrácí své kontury a působí

¹ Roška, Radim. MODERNIZACE VÝUKY NOVĚ ZŘÍZENÉHO ATELIÉRU DESIGNU SKLA. TECHNOLOGIE VÝROBY SKLA 2. místo neznámé: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

² RAAB, Miroslav. Materiály a člověk: netradiční úvod do současné materiálové vědy. Praha: Encyklopedický dům, 1999. ISBN 80-86044-13-0.

velmi lehkým, až levitujícím dojmem. Symbióza těchto materiálů tak velmi dobře reflektuje vlastnosti skla a upozorňuje na jeho samotnou podstatu.

Plast, obecně polymery jsou dnes jednou z nejrozšířenějších syntetických látek. Dokázaly nahradit velmi širokou škálu materiálů a jsou zcela jistě dokladem naší moderní fungující společnosti se všemi klady i zápory, který tento materiál s sebou přinesl. Polymerní materiály se dělí na tvrdé, sklovité plasty, měkké, elastické a poddajné kaučuky (v závislosti na teplotě)³. S přibývajícím teplotou mývajícím polymery různé reakce v závislosti na chemickém složení. Od pevného stavu až po kaučukovité chování k úplnému roztavení a následného shoření.

Fóliový materiál firmy Fatra a.s., který jsem použil v tomto projektu je na bázi měkčené polyvinylchloridové fólie (PVC-P), která byla vyrobena ze směsi polyvinylchloridu, změkčovadel, stabilizátorů aj.⁴ Především optické vlastnosti těchto fólií, jejich tenké stěny, barevnost, vzhled a systém nafukování je důvodem, proč by se tento materiál mohl měřit se sklem. Je možné zde dokonale najít vzájemné vztahy, které ověřuji jednotlivými experimenty této práce. Je tak více než fascinující zabývat se porovnáváním těchto dvou látek, které tvarujeme pomocí vzduchu.

1.2 Symbióza jako spojení dvou materiálů

Záměrem projektu je symbióza dvou materiálů skla a nafukovacích fólií. Experimentální cestou zkusím vzájemné působení. Sklo, které vnímáme, jako křehký průsvitný materiál v kombinaci s nafukovací fólií automaticky asociuje pojem křehkosti, měkkosti. Nafukovací obal může mít úlohu nejen opory, ale i ochrany samotného skla. Materiály jsou si natolik podobné, že vlastně matou naše smysly. Budí v nás dojem, že jsou ze stejného transparentního materiálu. Oba materiály jsou tenkostěnné, je zde kontrast mezi pevným, křehkým a měkkým, elastickým materiálem. Oba jsou svým způsobem nestálé, vlastně i křehké a pomíjivé. Nafukovací tvar je něco velmi dočasného. Utváří a definuje jej množství vzduchu uvnitř. Vzduch, který se však vždy pomalu vytrácí, může vlastně taktéž být součástí procesu této symbiózy.

³ RAAB, Miroslav. *Materiály a člověk: netradiční úvod do současné materiálové vědy*. Praha: Encyklopedický dům, 1999. ISBN 80-86044-13-

⁴ PVC FÓLIE A SVAŘOVANÉ VÝROBKY. *Fatra, Fatrafoil* [online]. Napajedla: © 2019 Fatra, 2019 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <https://www.folie-pvc.cz/>

Již u prvních projektů jsem vždy řešil unikání vzduchu, které může způsobit uvolnění polohy skla a v důsledku této reakce sklo rozbít. Je to v tomto projektu něco, co nelze nikdy vyloučit. Vždy je cítit napětí z možné náhlé změny v kompozici a následné rozbití předmětů. Uvedený jev je s projektem pevně spjatý a je důkazem o určité symbióze materiálů, při jejímž narušení dojde k jejímu zániku.

Důležitou roli ve spojení skla a plastových fólií hraje také hladkost povrchu a tlak. Sklo je schopno udržet svou pozici a balancovat v daném místě v důsledku přilnavosti fólií a tlaku, který na sebe materiály vyvíjejí. Rozfouknutím nafukovacího obalu se skleněný tvar zafixuje uvnitř a je schopen zde přetrvat. Někdy jsem použil systém stahovacích pásek, které celkovou kompozici upevní, ale nezamezí jejímu volnému rozpínání a pohybu.

V diplomové práci navazuji na předchozí zkušenosti a projekty, kterými jsem se v rámci dosavadního studia zabýval. Projekty ve své podstatě byly založeny na propojení skla a jiného materiálu. Často jsem bádal ohledně tvarové kompozice i materiálové shody. Mnohem více mě však překvapovaly materiálové odlišnosti, které se pro mne staly oblastí dalšího vývoje.

V rámci spolupráce s Muzeem skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, jsem objevil zajímavý způsob chápání, vyložení si viděného. Byl jsem postaven před úkol, jehož zadání znělo *Redesign*. Vypracovat design inspirovaný sbírkovými předměty muzea. Interpretoval jsem to jako možný vývoj vybraného produktu, konkrétně žardiniéry z 19. století. Žardiniéry svým zpracováním a technikou působily až plastově, gumově. Dokonalý klam diváka. V ten moment vznikl podnět experimentovat s materiály. Využít možnosti různého výkladu daného vystaveného předmětu.

Obrázek 1 *Žardiniéry, Josef Riedel, Dolní Polubný, 1885 – 1890⁵*

Obrázek 2 *Vázy pro projekt Redesign, foto: Lucie Schubertová*

⁵ Žardiniéry/Bowls. In: *Ministerstvo kultury ČR* [online]. není známo: Ministerstvo Kultury ČR, 2017 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/t17-redesign-katalog-finalpdf-000012-5860.jpg

Po tomto pilotním projektu jsem začal vytvářet zcela nový koncept. Tentokrát jsem pracoval s broušením hutně tvarovaného skleněného objektu. Zamýšlel jsem se nad ručně broušeným sklem jako řemeslem.

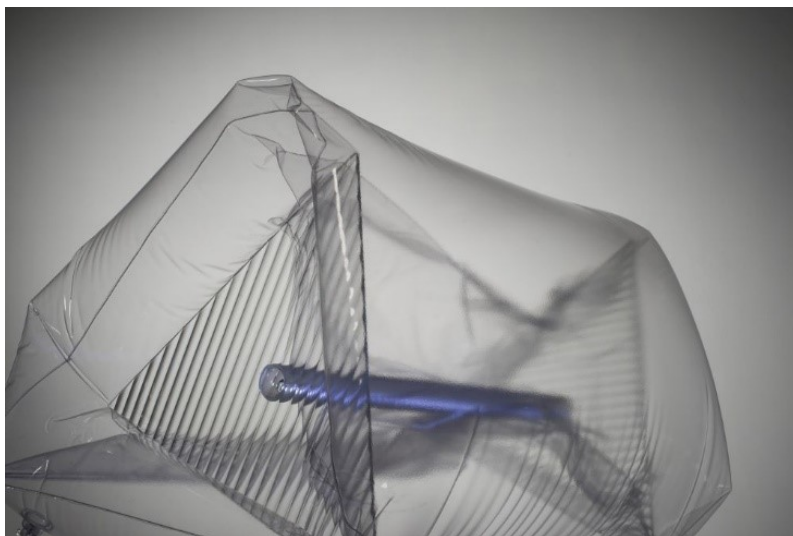
Zkušenosti s ručním zpracováním skla jsou předávány z generace na generaci, po staletí na našem území. I v dnešní moderní době je sklářské řemeslo stále vyhledáváno. Techniky broušení a zpracování skloviny ručně, je něčím naprosto nenahraditelným. Nyní čelíme automatizování těchto procesů zpracování skla a tak lidská síla a zručnost předávána po generace je silně nahlodávána technologickým pokrokem a automatickým programováním strojů v těchto tradičních řemeslech. Každé má své klady i zápory. Ale díky propojení technologie a ručního zpracování skla jsme schopni vyrobit nepředstavitelné věci. Pro mne má však stejně velkou hodnotu, jako očekávání nových technologických pokroků i udržitelnost a předávání lidské zručnosti.

Pracoval jsem tedy pomocí techniky broušení skla s optikou a hranováním skleněných trojúhelníkových tvarů, a snažil jsem se přistupovat k opracování, tak aby bylo dodrženo jisté geometrické přesnosti, která je při přesném broušení skla naprostým základem. Vytvořil jsem posléze ve firmě Fatra a.s. nafukovací obal, který obepínal tento broušený objekt tak, aby byl nepostradatelnou oporou a jistou ochranou tohoto broušeného skla před rozbitím, možným dotekem i okolím samotným

Vznikly dva světelné objekty na podobném principu vzájemného testování materiálů.

Obrázek 3 *Nafukovačka I.*

Obrázek 4 *Nafukovačka II.*

Podstata této práce spočívala jak ve výzkumu kombinací materiálu, tak i zjišťování funkce skleněného produktu samotného. Sklo na huti vlastně tvarováno dechem, tedy náš dech či vzduch dostává tvar pomocí materiálem určené hranice. Nafukovací fólie fungují na tomtéž principu. Ohraničují vzduchoprázdno uvnitř. Kombinací těchto nafouklých tvarů vznikají vzdušné prostorové objekty.

Zjišťuji pomocí experimentování s tvaroslovím skleněných nádob, kde se pohybuje hranice mezi užitnou funkcí a objektem, tedy formou s uměleckou hodnotou. Tvary, které vznikly u objektů často nemohou plnit svou funkci stabilní nádoby, vázy, mísy. Jejich tvar to zkrátka neumožňuje. Jsou svým způsobem omezeny vlastními limity. Nafukovací část je zde potom jistou podpůrnou součástí. Umožňuje obnovit původní možnou funkci skleněného produktu. Vytváří podpůrnou hmotu a umožňuje sklu balancování prostorem ve vzpřímené poloze.

Myšlenkou, kterou tento projekt symbiózy provází je vlastně zkoumání hranice použitelnosti objektu a zanikání funkce. Zajímá mě pohled diváka, který zkoumá, k čemu by danou nádobu/objekt využil.

Faktem je, že základním prvkem tvarování na sklářské píšťale je skleněná baňka. Baňka, která po odklepnutí sama o sobě tvoří nádobu. Pokud tak vezmeme v úvahu všechny foukané hutní tvary, splňují tak základní parametry nádoby. Jsou tedy schopny uvnitř zadržet určitý obsah.

Důležitým bodem je samotné spojení mezi oběma materiály. Nafukovací tvar se chová jako kapka vody, v podstatě vždy zaujme zaoblené tvary, snažící se co nejvíce přiblížit kulovitému tvaru. Často jsem byl postaven před otázku, jak tedy propojit skleněný objekt s daným nafukovacím tvarem. Sklo totiž buď musí být nafukovacím tvarem obepnuto dokola, nebo k němu musí být doslova připoutáno. Automaticky tak vzniká určité napětí a vzájemné ovlivňování těchto dvou materiálů. Spojování tvarů skla a fólií jsem věnoval značnou pozornost u každého objektu, snažil jsem se nalézt různé přístupy.

1.3 Fatra, a.s. a Libuše Niklová

Firma Fatra, a.s. se zabývá výrobou a zpracováním plastových výrobků od roku 1935⁶. Byla součástí Baťových závodů na výrobu gumy a pryže. Zprvu se zde vyráběly především ochranné oděvy, masky, pryžové hračky, gumárenská výroba.

Fatra, a.s. je výrobce a zpracovatel polyvinylchloridové fólie (PVC-P), která je vyrobena tažením a válcováním polyvinylchloridové směsi spolu s jejími stabilizačními přísadami⁷. Škála fólií v nabídce firmy je široká, od transparentních, matných barevných s různými tloušťkami, vlastnostmi i dezény. V oddělení Fatrafoil, kde jsem měl možnost pracovat na prototypování této práce, se pak fólie svařují pomocí vysokofrekvenčního svařování mosaznými elektrodami.

Mou pozornost upoutal fóliový materiál, který Fatra, a.s. vyrábí a dále jej zpracovává. Jedním z úseku zpracování je také oddělení výroby hraček, které je již od samého vzniku s Fatrou, a.s. spjato. Téměř automatickou myšlenkovou dedukcí je pak jméno Libuše Niklové, která v tomto oddělení působila jako designérka hraček. Chtěl bych zde uvést citaci z knihy o Libuši Niklové, kterou v úvodu knihy píše její syn Petr Nikl.

„I pro mě už dávno přesáhly svou funkci hraček. Vynořovaly se mi z mysli, jako plující vznášedla z kosmu. Hvězdy, které zmizely z obzoru, ale nepřestaly svítit. Zranitelná a lehká

⁶ HISTORIE SPOLEČNOSTI [online]. 2019 Fatra, a.s. • All rights reserved [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <https://www.fatra.cz/o-nas/historie-spolocnosti/>

⁷ PVC FÓLIE A SVAŘOVANÉ VÝROBKÝ. Fatra a.s. - Fólie, PVC [online]. Napajedla: Fatra, 2019 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://www.folie-pvc.cz/>

*držadla vzduchu. Staly se bytostmi, nezávislými na své původní funkci. Vzdušnými sochami.*⁸

Přístup Libuše Niklové byl v mnoha věcech absolutně revoluční. Její návrhářské schopnosti daly vzniknout mnoha jejím vynálezům a patentům. Dokázala využít svou nápaditost a posunula tak odvětví výroby hraček ve Fatře, a.s. na velmi vysokou kvalitní designérskou úroveň.

Obrázek 5 Libuše Niklová⁹

„Libuše Niklová, roz. Kyseláková, se narodila 1. dubna 1934 ve Zlíně. V letech 1949 až 1953 studovala na Státní uměleckoprůmyslové škole Zdeňka Nejedlého ve Zlíně a Uher-ském Hradišti obor tvarování plastických hmot u profesorů Lud'ka Havelky a Jiřího Jašky. Po maturitě nastoupila do Gumotexu Břeclav, kde pracovala v letech 1954 až 1960. Její první realizované návrhy zde byly malé pískací gumové hračky inspirované světem fauny, cirkusu a samotných dětí. V roce 1961 přešla do Fatry Napajedla, kde až do konce života zastávala post návrhářky hraček. Navrhovala zcela nekonvenční tvary z PVC a polyetylénu. Její svěží výtvarný názor ovlivnil tvary nových plastových hraček v technologii nafukovacích tvarů a skladebných zvířat z vyfukovaného PVC“¹⁰

Atmosféra návrhářské dílny v duchu funkcionalistické baťovy architektury, kde jsem měl možnost pracovat na této diplomové práci je fascinující. Nejen proto, že v těchto místech

⁸ BRUTHANSOVÁ, Tereza a Petr NIKL. *Libuše Niklová*. 2010. Arbor vitae societas, 2010. ISBN 978-80-904534-1-8.

⁹ Libuše Niklová. In: *Www.designbuy.cz* [online]. [cit. 2019-03-03]. Dostupné z: <http://www.designbuy.cz/designers/44.jpg>

¹⁰ Niklová, Libuše, 1934-1981. *Moravské Zemské Muzeum* [online]. neznámé: Moravské Zemské Muzeum, neznámé [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: https://ma.mzm.cz/ar1-muz/cs/detail-muz_us_auth-0057967-Niklova-Libuse-19341981/

vznikaly hračky našich dědů babiček i rodičů. Dílny oddělení nafukovacích hraček mají původní vybavení včetně strojů. Je tak velmi snadné vžít se do návrhářského nadšení nových hraček a nafukovacích tvarů v prostředí, ve kterém Libuše Niklová denně tvořila své ikonické produkty.

Obr. 1 *Design hraček Libuše Niklové¹¹*

Zjistil jsem, že výroba nafukovacích hraček a prototypování v tomto oddělení je opravdovým řemeslem, stejně tak jako sklářství. Podíl ruční práce a přítomnost lidského faktoru je nezastupitelná. Škála fólií, které jsou mnohdy barevnostně příbuzné právě sklářským rubínům sloužícím k zabarvení skleněných tvarů, je ve Fatře opravdu široká.

Jedním z myšlenkových pilířů tohoto projektu je nejen vzájemná podpora materiálů, ale také otázky vyvolávající skepsi a zamyšlení se nad budoucností obou z těchto materiálů. Totiž plastový materiál, který je velký konkurent tradičnímu sklářství, je v tomto případě naopak v roli, kdy umožňuje sklu bezpečnou koexistenci a ochranu před pádem, či poškozením. Taktéž u jednotlivých objektů zabraňuje kolizi skla se sklem.

1.3.1 Nové tendence v oblasti nafukovacích předmětů ve Fatře

V současnosti se firma Fatra a.s. většinou zabývá výrobou podlahových krytin z PVC, vstříkovaných plastů, střešními fóliemi a jinými typy technických fólií. Výrobu nafukovacích fólií využívá především ke své marketingové propagaci.

¹¹ Libuše Niklová. In: *Www.idnes.cz* [online]. idnes.cz, 2013 [cit. 2019-03-03]. Dostupné z: https://1gr.cz/fotky/idnes/13/101/cl6/VHA4e643d_Z_Z_IMG_8013.jpg

V roce 2013 Fatra a.s. přizvala ke spolupráci designéra Jana Čapka, Jerry a Anna Kozovi z ateliéru SAD a Zuzanu Lednickou¹², kteří se věnovali vzorování nových nafukovacích hraček. Vznikly tak například nafukovací kolekce zahrnující formuli, traktor, psa Bulíka, kozu a potisky míčů. Jan Čapek dostal za novou kolekci pro Fatru ocenění Designér roku 2013 od poroty Czech Grand Design. Fatra, a.s. po dlouhé odmlce ve výrobě hraček znovu produkci vzkřísila u příležitosti výstavy Libuše Niklové, kde bylo vyrobeno při této události několik stovek kusů buvolů, kteří se ihned prodali. Kolem roku 2011 se pak vedení rozhodlo znovu obnovit výrobu sedacích nafukovacích hraček od Libuše Niklové s novou certifikací o nezávadnosti hraček a výroba úspěšně pokračuje doteď spolu s rozšířeným sortimentem i z vlastní dílny fatry.¹³

Obrázek 6 Formule¹⁴Obrázek 7 Bulík¹⁵

V průběhu let ve Fatře, a.s. také vznikaly zajímavé studentské projekty. Jedním z nich byla i kolekce nafukovacích pláštěnek od Michaely Čapkové, studentky Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze. Kolekce s názvem Soulmates zahrnuje celkem 7 kusů pláštěnek, které jsou vybavené různými doplňky, např. batohem, nafukovacím lehátkem, nebo dalšími tvary vyráběné Fatrou, a.s., které autorka zakomponovala do modelu. Její práce vlastně odkazuje a vzdává hold designérce Libuši Niklové, která se díky svým nafukovacím ikonickým zvířátkům proslavila. Čapková za svou práci dostala ocenění Excelentní design v Národní

¹² Český rozhlas Vltava. <https://vltava.rozhlas.cz/> [online]. Praha: Český rozhlas, 2016 [cit. 2019-04-26]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/designer-jan-capek-zkrotit-vzduch-bylo-nesmirne-slozite-5058645>

¹³ Výroba hraček startuje. <https://www.fatra.cz> [online]. Napajedla: Fatra, 2011, 1.2.2011 [cit. 2019-04-26]. Dostupné z: <https://www.fatra.cz/vyroba-hracek-startuje>

¹⁴ Designér Jan Čapek: Zkrotit vzduch bylo nesmírně složité. In: *Český rozhlas* [online]. Český rozhlas, 2016, 4.12.2016 [cit. 2019-04-26]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/designer-jan-capek-zkrotit-vzduch-bylo-nesmirne-slozite-5058645#&gid=1&pid=1>

¹⁵ Designér Jan Čapek: Zkrotit vzduch bylo nesmírně složité. In: *Český rozhlas* [online]. Český rozhlas, 2016, 4.12.2016 [cit. 2019-04-26]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/designer-jan-capek-zkrotit-vzduch-bylo-nesmirne-slozite-5058645#&gid=1&pid=3>

ceně za studentský design a posléze byla nominována na Módního designéra roku v rámci Czech Grand Design 2017¹⁶.

Obrázek Pláštěnky Soulmates 8¹⁷ Obrázek 9 Pláštěnky Soulmates¹⁸

„Dialog mezi průmyslovým produktem a oděvním objektem figurující na pomezí oděvního designu a „fashion art“. Celkem vzniklo sedm různých modelů. Součástí některých jsou i drobné ikonické hračky od Libuše Niklové.“¹⁹

Dalšími úspěšnými realizacemi, které bych chtěl zde uvést byly projekty se studenty Ateliéru designu interiéru a nábytku pod vedením Jiřího Pelcla a Ondřeje Toboly Vysoké školy uměleckopřemyslové v Praze.

¹⁶ KOSTKOVÁ, Kateřina. Transparentní pláštěnky ozvláštnila objekty od Fatry. Michaela Čapková představila voděodolnou kolekci. In: *Czech design* [online]. Praha: Czech design, 2018, 1.3.2018 [cit. 2019-04-26]. Dostupné z: <http://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/transparentni-plastenky-ozvlastnila-objekty-od-fatry-michaela-capkova-predstavila-vodeodolnou-kolekci>

¹⁷ ONDROUŠKOVÁ, Tereza. Pláštěnky Soulmates - Dialog mezi průmyslovým produktem a oděvním objektem. In: *Czech design* [online]. Praha: Czech design, 2018 [cit. 2019-04-26]. Dostupné z: <http://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/transparentni-plastenky-ozvlastnila-objekty-od-fatry-michaela-capkova-predstavila-vodeodolnou-kolekci>

¹⁸ ONDROUŠKOVÁ, Tereza. Pláštěnky Soulmates - Dialog mezi průmyslovým produktem a oděvním objektem. In: *Czech design* [online]. není známo: Czech Design, 2018 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <http://www.czechdesign.cz/files/49869-06.jpg>

¹⁹ KOSTKOVÁ, Kateřina. Transparentní pláštěnky ozvláštnila objekty od Fatry. Michaela Čapková představila voděodolnou kolekci. *Czech design* [online]. Praha: Czech design, 2018 [cit. 2019-04-26]. Dostupné z: <http://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/transparentni-plastenky-ozvlastnila-objekty-od-fatry-michaela-capkova-predstavila-vodeodolnou-kolekci>

Obrázek 10 Svítidlo *Cloud* – Ondřej Lalák²⁰

Ondřej Lalák před realizací uvažoval i o variantě ze skla, ale nakonec mrak ztvárnil nafukovacími vaky, které jsou tvarovány pouze kroužky, které nafukovací objekty stahují.

Obrázek 11 *Rescue* – Matěj Neubert²¹

²⁰ MIKOŠKA, Jan. *Cloud*. In: *Czech design* [online]. Praha: Czech design, 2016 [cit. 2019-04-27]. Dostupné z: <http://www.czechdesign.cz/files/lala.jpg>

²¹ NEUBERT, Matěj. *Rescue* 2018. In: <https://piknow.net> [online]. piknow.net, 2018, 2018 [cit. 2019-04-27]. Dostupné z: <https://piknow.net/discovery/rescue-2018-made-by-atneubertmatej-co-op-at-kubaz-p-Bo7CdpSBDAe>

1.4 Experimentální konceptuální tvarosloví

Počátku tohoto projektu sahají již někdy do roku 2017, kdy jsem začal v rámci svého magisterského studia zkoumat kombinaci nafukovacích fólií a foukaného skla. Viděl jsem v těchto materiálech jistou spojitost nejen principiálně, ale vlastně i symbolickou. Kdy nafukovací obal chrání sklo před rozbitím, poničením. Ochraňuje ručně foukané a tvarované sklo, jehož pevnost a stálost může být snadným úderem narušena. Vzniklá série objektů, tak řeší vztahy nejen materiální ale i kompoziční. Začal jsem se tedy zabývat tím, co je vlastně objekt a co ho charakterizuje.

Objektem se dopracovávám k původnímu účelu jednotlivých tvarů a předmětů. Jednoduchými kompozicemi válců, kuželů a nafukovacích předmětů definuji jejich vztah, na kterém jsou založeny. Tvary, které se pomocí nafukovací podpory stanou stabilnější, lépe ukotvené v prostoru. Pozoruji, jaké reakce ve mě jednotlivé kompozice vzbuzují. Průhledné nafukovací objekty v prostoru působí samy o sobě taktéž velmi nestále. Pozoruji jejich dočasný tvar definovaný pomocí vzduchu a zkoumám jisté napětí možné změny kompozice při náhlém vyfouknutí.

Jsem toho názoru, že potlačením funkcí jednotlivých skleněných tvarů jsem schopen zjistit jejich další vývoj. Tvarosloví objektů podrobuji výzkumu, za jakých podmínek jsou schopny plnit svou funkci.

Vycházel jsem především z kužele jako základního tvaru, který balancuje na špici. Vznikla tak série nestabilních váz - objektů, které opět nacházejí svou rovnováhu s kombinací s nafukovacími fóliemi. Skleněné předměty jsou tak schopny opět balancovat ve vzpřímené poloze.

1.4.1 Sklo a jeho plastová náhrada

Objekty zde vznikaly v pevném sepětí spolu s ranými užitnými produkty. Důležitou roli v tomto směru sehrál především dekor. Dekor, jež často v minulosti převažoval nad užitnou funkcí předmětu. V minulosti tyto užitné předměty vyjadřovaly buď důležité postavení jeho uživatele, luxus a majetnost, nebo upozorňovaly na důležitost příležitosti, při které byly předměty použity. Vznikaly tak výrazně předekorované předměty, jejich funkčnost prakticky nebyla možná.²²

²² KOLESÁR, Zdeno. *Kapitoly z dějin designu*. 1. Praha: Vysoká škola umělecko-průmyslová v Praze, 2004. ISBN 80-86863-03-4.

Zajímavým zlomem se stalo období přelomu 19. a 20. století. Kdy chemik Léon Hendrik začal experimentovat s pryskyřicemi na bázi fenolu s formaldhydem a vyvinul tak v roce 1909²³ plastový materiál pod názvem bakelit. Netrvalo dlouho a stejně tak jak byl přírodní drahokam v minulosti napodobován broušeným sklem, sklo a především šperky a drahé kameny byly imitovány bakelitem. Který zejména v době Art Deca²⁴ byl velmi oblíbený. Polymery tak byly nahrazovány také broušené kameje, slonovina aj.

„Kameje se řezaly z drahých kamenů, např. z achátu, onyxu, záhnědy, křišťálu, ale i ze skla, korálů a mušlí...V současné době lze na trhu narazit na kameje z umělé hmoty, které se vydávají za pravé“²⁵

Syntetické polymery se začaly vyvíjet a používat před začátkem první světové války. Jedním, kdo začínal poprvé experimentovat s hmotami na bázi pryskyřice, byl i Američan Leo Henricus Arthur Baekeland²⁶. Po té jsme byli svědky velmi rychlého rozšíření polymerů v průběhu obou světových válek téměř ve všech odvětví průmyslu. Polymery se vyrábějí z levných surovin a jsou schopny zastoupit velkou škálu materiálů.

„Polymery jednak mohou nahrazovat klasické materiály (kovy, keramiku, sklo, dřevo, kůži, vlnu, přírodní kaučuk aj.), jednak mohou mít vlastnosti zcela odlišné od těchto klasických surovin, takže umožňují zcela nové aplikace a nová řešení materiálových problémů“²⁷

Je nepochybné, že vynález polymerů dal v různých oblastech zaniknout jeho konkurenčním materiálům, také sklu. Pracoval jsem zde s myšlenkou opačnou a to, že plastovým materiál se může postarat o ochranu skleněného produktu, jako cenné matérie.

²³ LÉBR, Tomáš. Před sto lety odstartoval bakelit éru plastů. *Idnes.cz* [online]. 1999–2019 MAFRA, 2009, 8.2.2010 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.idnes.cz>

²⁴ KOLESÁR, Zdeno. *Kapitoly z dějin designu*. 1. Praha: Vysoká škola umělecko-průmyslová v Praze, 2004. ISBN 80-86863-03-4.

²⁵ HALBERTSMA, Hidde. *Encyklopedie starožitností*. Praha: Rebo Productions, c2000. ISBN 80-7234-121-9.

²⁶ Úvod. MLEZIVA, Josef. *Polymery: Struktura, vlastnosti a použití*. Brno: Sobotáles, 1993, s. 13-15. ISBN 80-901570-4-1.

²⁷ Úvod. MLEZIVA, Josef. *Polymery: Struktura, vlastnosti a použití*. Brno: Sobotáles, 1993, s. 13-15. ISBN 80-901570-4-1.

Obrázek 12 Speciální nafukovací obal na přepravu láhvi²⁸

Sklo jako materiál, jehož zpracování a produkci se na našem území věnujeme stovky, či tisíce let s sebou neslo vždy různé formy a druhy podob. Je zcela jednoznačně dodnes jedním z mála tradičních řemesel. Řemeslem, které se udržuje, předává z generace na generaci. Řemeslo, které často v minulosti překrývalo s uměním. Sklo tedy odjakživa přecházelo z formy produktu k formě šperku, ozdoby, objektu, sochy a taky instalace. Ale jeho základem a důvodem vzniku je na úplném začátku užitná funkce. Materiál, který napodobuje přírodní drahokamy a křišťály. Jež jsou ve skle obsaženy. Materiál, který má luxusní hodnotu a který odjakživa byl svými vlastnostmi velmi žádaným luxusním zbožím. Všechny tyto úvahy byly základem vzniku kombinace skla a nafukovacích součástí, které se jako stylizovaný nafukovací obal podílejí na podpoření podstaty skleněného materiálu. Vznik prvního objektu, tedy broušeného skla v nafouknutém „airbagu“ (viz *Nafukovačka I*) přeneseně pracuje s myšlenkou jak chránit a opatrovat toto tradiční řemeslo, na kterém jsou postavené základy dnešní společnosti. Sklářské řemeslo je tak nepochybně spjato s krajinou, ve které žiji a ve které jsem vyrůstal.

Stejně tak jako porcelán, keramika nebo jiná tradiční řemesla přecházejí od produktu ke zcela jiné podobě. Každá materie má svá specifika, možnosti a hranice, které lze zkoumat překračovat, či se jim podřídit. Lze chápat materiál jinak. Použít jej v jiném kontextu, pro jiný účel. Změnit nastavení diváka, ve kterém byl zvyklý tento materiál vnímat. Schopnost hledat podstatu materiálově, významově a užitkově.

²⁸ Speciální obal na skleněné láhve. In: *Speed kurýr* [online]. Praha: SPEEDY JT s.r.o. Na Hutmance 300/7, 158 00 Praha, 2019 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <http://www.speedy-kuryr.cz/get.php?id=313>

„Bez umělých hmot by dnes neexistoval Butch Cassidy a Sundanec Kid ani žádné jiné filmy. Neměli bychom ani filmová odpoledne, ani samotnou kinematografii, a naše vizuální kultura by vypadala docela jinak.“²⁹

1.4.2 Schopnost vnímat materiály jinak

Zejména 2. polovina 20. století pro naše sklo byla zásadní. Zásadně se totiž změnil úhel pohledu, kterému bylo sklo doposud vystaveno. Přišla éra významných sklářských umělců i designérů, kteří pomocí uměleckého skla vyjadřovali své myšlenky. Expresivně, plošně, prostorově.

Například jeden z našich mezinárodně uznávaných sklářů byl i René Roubíček. Začal sestavovat objekty a svítidla z menších komponentů. Uvědomil si, že základem velkých děl vyrobených technikou ručního foukání, je jeden komponent. Komponent, jehož zmnožením lze dosáhnout velkých instalací. Jeho tvorba se stala inspiračním zdrojem pro velkou část designérů a umělců současnosti. René Roubíček s manželkou Miluší měli internacionální úspěchy nejen na světových výstavách. Pro světové výstavy vznikaly velkolepé fantastické instalace (dokonce do jisté míry tolerované i zdejším režimem).

„Svědci ohlasů Bruselu vyprávějí, že profesor Kaplický byl rozporem, který vycítil mezi orientací skandinávských zemí a československou expozicí, znepokojen, a dokonce si kladl otázku, zda české sklo nezavedl na scesti. To, že se svět orientuje na Bauhausem ovlivněný design a čeští skláři vstoupili na cestu individuální umělecké tvorby, nemohl rozpoznat v té době nikdo, ani tato významná osobnost.“³⁰

Stejně tak Stanislav Libenský a Jaroslava Brychtová, jejichž díla inspirovaná architekturou a světlem zcela změnila pohled na sklo jako užitný materiál. Monumentální díla s naprosto unikátním citlivým vyjádřením pro prostor a světelné niance vyjádřené pomocí optiky, transparentnosti a hloubky materiálu. Tato jména měla obrovský význam nejen u nás, ale i celosvětově v oblasti uměleckého sklářství.

V současné době se přístupy ke sklu jako materiálu v tvorbě velmi různí. Je to zcela jistě dáno dlouholetým vývojem a velmi významnou érou skvělých umělců pracujících se sklem, jejichž tvorba dosahovala největší slávy v 2. polovině 20. století. Stanislav Libenský

²⁹ MIODOWNIK, Mark. *Neobyčejné materiály: podivuhodné příběhy látek, které vytvářejí náš svět*. Přeložil Aleš DROBEK. Praha: Dokořán, 2016. Aliter (Dokořán). ISBN 978-80-7363-765-1.

³⁰ PETROVÁ, Sylva. *České sklo*. Druhé revidované, doplněné a rozšířené vydání. V Praze: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2018. ISBN 978-80-87989-50-0.

a Jaroslava Brychtová, René a Miluše Roubíčkovi, Dana Zámečnicková, Vladimír Kopecký, František Vízner a další. Dali vzniknout vhodným podmínkám k novému pojetí skla především mladé a současné generaci.

Obrázek 13 Miluše a René Roubíčkovi³¹

Obrázek 14 Skleněné tavené plastiky autorské dvojice Brychtová-Libenský,

*Otisk velkého anděla II.*³²

Nekonvenční a velmi nadčasové přístupy našich sklářských umělců se podílely na současném obrazu skla tak, jak jej vnímáme dnes. A jsme tak velmi dobře schopni reagovat na aktuální současnou scénu a vnímat jí s dobrým nadhledem.

³¹ Miluše a René Roubíčkovi: Miluše a René Roubíčkovi vystavili na Špilberku sklo. In: [Http://www.designmagazin.cz](http://www.designmagazin.cz) [online]. Designmag [cit. 2019-03-17]. Dostupné z: <http://www.designmagazin.cz/foto/2015/07/vystava-miluse-a-rene-roubickovi-sklo-8.jpg>

³² ČERNOHORSKÝ, Štěpán. Skleněné tavené plastiky autorské dvojice Brychtová-Libenský (foto: Štěpán Černohorský). In: [Http://www.designmagazin.cz](http://www.designmagazin.cz) [online]. Designmag [cit. 2019-03-17]. Dostupné z: <http://www.designmagazin.cz/foto/2015/07/vystava-miluse-a-rene-roubickovi-sklo-8.jpg>

Chtěl bych v následujících bodech zmínit také tvorbu autorů, která měla vliv na formování mých názorů v projektu Symbiózy, ale i formování mého přístupu k materiálu jako takovému. Propojuji zde autory současné i ty, kteří se podíleli na revolučních myšlenkách ve svých vizích (*viz Blow Inflatable Armchair*).

1.4.3 Studio Qubus

Studio Qubus, které založil Jakub Berdych, začalo svým prvním úspěšným projektem Fast (narážka na konzumní společnost) na kterém společně spolupracovali s Maximem Velčovským³³. Qubus je založený na produktech, které často vyjadřují vtip, nebo spojitost s jistým tématem. Věnuje se taky tématům blízkým naší bytové kultuře zejména 2. poloviny 20.století. A poukazuje na zajímavá materiálová složení i vztahové kompozice.

Obrázek 15 *Design by Qubus: Bucquet*³⁴ Obrázek 16 *Váza*, 2014³⁵

Ztotožňuji se s názorem, který sklu umí vdechnout jiný rozměr. Podrobuje jej určitému novému pohledu nebo podtrhuje jeho specifické chování. Ve svých projektech jsem často sklo stavěl do jiného úhlu pohledu, dával mu „přetvářku“ jiného materiálu. Nebo jiný kontext. Sleduji také jistou prostotu ve spojení materiálu a inklinuji spíše k jednodušším principům.

³³ ŠTĚCH, Adam. Jakub Berdych, Qubus: Ne zaostalosti (v designu českého skla). *Proti šedi* [online]. 2012, KVĚTEN 12, 2012 - 11:00PM [cit. 2019-03-17]. Dostupné z: <http://archiv.protisedi.cz/article/jakub-berdych-qubus-ne-zaostalosti>

³⁴ In: www.qubus.cz [online]. Qubus design [cit. 2019-03-17]. Dostupné z: <http://www.qubus.cz/cs/produkty/bucket>, In: www.qubus.cz [online]. Qubus design [cit. 2019-03-17]. Dostupné z: http://qubus.cz/admin/img/works/2015-01-10-201636_DSC0012.jpg

³⁵ 2014, Jakub Berdych, váza, sklo, limited collection. In: *Qubus* [online]. není známo: Qubus, 2014 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: http://qubus.cz/admin/img/works/_DSC0014.jpg

Které především v této práci sklo staví do pozice zakoušení a hledání. Jsem toho názoru, že i kombinace, které nefungují nebo zprvu nedávají smysl jsou velmi podstatné pro další vývoj. Mohou to být právě ty omyly, na kterých později mohu postavit svůj projekt a byla to i cesta začátku této práce.

1.4.4 Paolo Lomazzi, Donato D'Urbino, Jonathan De Pas

Tito italsí designéři vyvinuli první komerčně úspěšný nafukovací nábytek již roku 1967³⁶. Toto křeslo se tak stalo ikonou postmoderního designu³⁷. Poprvé tak autoři položili otázku, jestli nábytek musí nutně být skutečně pevný a trvalý. Překročili tak jistý stereotyp myšlení tehdejší společnosti.

Obrázek 17 *Blow Inflatable Armchair*³⁸

1.4.5 Kim Buck

³⁶ BUSCH, Jason T. a Rachel DELPHIA. *Decorative arts and design: collection highlights*. Pittsburgh, Pa.: Carnegie Museum of Art, c2009. ISBN 978-0-88039-052-1.

³⁷ BUSCH, Jason T. a Rachel DELPHIA. *Decorative arts and design: collection highlights*. Pittsburgh, Pa.: Carnegie Museum of Art, c2009. ISBN 978-0-88039-052-1.

³⁸ Blow Inflatable Armchair. In: *www.moma.org* [online]. není známo: <https://www.moma.org>, 2019 [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: https://www.moma.org/learn/moma_learning/_assets/www.moma.org/wp/moma_learning/wp-content/uploads/2014/06/Lomazzi-Blow-Chair-2-469x363.jpg

Zajímavým způsobem interpretace běžných předmětů se zabývá i designér především šperku Kim Buck. V projektu Puff Up vytváří běžné předměty v nafukovacím provedení. Vznikla tak kovová kolekce připomínající nafukovací materiál, které se z volně použitých předmětů přeměňují ve šperk jako objekt.

Obrázek 18 *Objekt Hollowware* : 2006³⁹ Obrázek 19 *Gold Bracelet, Gold Heart*, 2003⁴⁰

1.4.6 Ingo Maurer Studio

Ingo Maurer, designér, který začátkem 60. let minulého století založil vlastní studio v Mnichově věnovanému světelným objektům, a světelným systémům. Dnes známé studio, věnující se světelným nápaditým produktům, přišlo se zajímavým nápadem přenosného nafukovacího svítidla se zabudovaným led páskem. Produkty studia Ingo Maurer často pracují s tématem vtípu, nebo přesahu. Výsledný produkt je tak téměř vždy zároveň i objektem, který komunikuje s divákem.

³⁹ Hollowware, 2006. In: [Http://kimbuck.dk](http://kimbuck.dk) [online]. Kim Buck, 2006 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: http://kimbuck.dk/___impro/1/onewebmedia/'Hollowware',%202006.jpg?etag=%223695a-57064b6e%22&sourceContentType=image%2Fjpeg&ignoreAspectRatio&resize=641%2B398&extract=145%2B0%2B468%2B398&quality=85

⁴⁰ Gold bracelet, Gold Heart. In: [Pinterest.com](https://i.pining.com/564x/e8/0b/93/e80b9368eaa6eca9f397dff838861c75.jpg) [online]. Pinterest, 2012 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://i.pining.com/564x/e8/0b/93/e80b9368eaa6eca9f397dff838861c75.jpg>

Obrázek 20 *Blow me up*⁴¹Obrázek 21 Inflatable light⁴²

Využívá tak vlastnosti nafukovacího materiálu, který je jednoduše skladný a přenositelný.

1.4.7 Pavel Korbička

Pavel Korbička se od 90. let věnuje site-specific instalacím, kde pracuje se světlem a prostorovým vnímáním. Korbička (*1972) je absolventem Akademie Výtvarných umění v Praze, kde vystudoval Ateliér konceptuálních tendencí Miloše Šejna⁴³. Jeho prostorové instalace jsou založeny na pečlivě zmapovaných půdorysech, do kterých autor zakresluje jednotlivé instalace. Pracuje především s vizuálním narušením prostoru pomocí neonových světel a dutinkových plastových desek. Autor se věnuje také performativní site-specific malbě v daných galerijních i mimo galerijních prostorech. Sestavuje zvukové strunné instalace pomocí jejich rozvibrování je pak barva přenášena na okolní stěny prostoru. Často pracuje s tanečnicemi, pohybem, barvou a vytváří tak jednotlivé kresebné instalace.

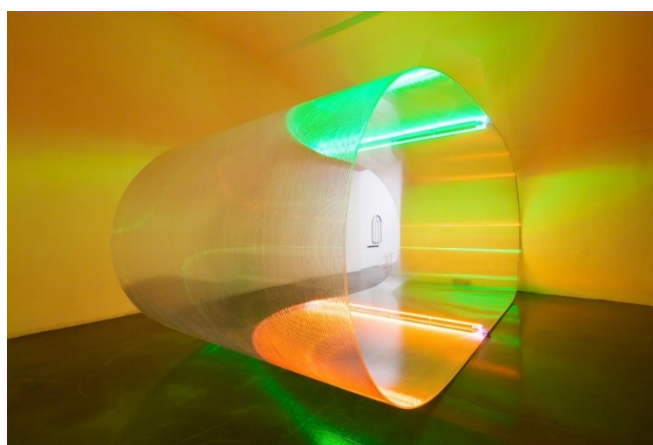
Zaujala mne autorova práce se světelností v prostoru a rozptyl světla pomocí dutinkových desek z polymeru. Uvádím zde ilustrační dokumentaci z jeho poslední výstavy s názvem Deflection⁴⁴ v Domě umění města Brna, která končila koncem dubna tohoto roku. Autor zde rozděluje jednotlivé prostory a vytváří tak zcela nové prostorové rozpoložení a koridory pomocí jednoduchých principů rozptylu světla.

⁴¹ Blow me up, Inflatable. In: *Design boom* [online]. není známo: Design Boom, 2017 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <https://static.designboom.com/wp-content/uploads/2017/08/ingo-maurer-blow-me-up-inflatable-lamp-video-designboom-07.jpg>

⁴² Blow me up, Inflatable I. In: *Design boom* [online]. není známo: Design Boom, 2017 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <https://static.designboom.com/wp-content/uploads/2017/08/ingo-maurer-blow-me-up-inflatable-lamp-video-designboom-04.jpg>

⁴³ PAVEL KORBIČKA Between. *Galerie Strom* [online]. Brno: Galerie Strom, 2010 [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <http://www.stromart.cz/pavel-korbi%C4%8Dka.html>

⁴⁴ Pavel Korbička DEFLECTION 13.3. – 28.4.2019. *Dům umění města Brna* [online]. Brno: Dům umění města Brna, 2019 [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <http://www.dum-umeni.cz/cz/vystavy/detail/id/481>

Obrázek 22 *Light - Labyrinth*⁴⁵Obrázek 23 *Light Oval*⁴⁶

V projektu *Floating Futures*, který byl součástí této diplomové práce jsem při instalaci uvažoval nad použitím podobného materiálu. Pro výrobu podstavců na kterém byly objekty vystaveny jsem použil střešní krytinu ve tvaru trapézového plechu z PVC. Především lehkost a světelná propustnost materiálu se díky těmto vlastnostem zdála vhodná k prezentaci výstavy. Rád bych v budoucnu navázal na tento materiál k tvorbě dalších objektů v kombinaci se skleněným materiálem.

⁴⁵ VERMOUZEK, Jan. *Light - Labyrinth*. In: *Pavel Korbička* [online]. Pavel Korbička, 2019 [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: http://www.korbicka.cz/up/max_201903262258_02-Korbicka_7167web.jpg

⁴⁶ PORCAR, Zdeněk. *Light - Oval*. In: *Pavel Korbička* [online]. Pavel Korbička, 2013 [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: http://www.korbicka.cz/up/max_201801121914_2013-14-Korbicka-Oval.jpg

1.4.8 Krištof Kintera

Krištof Kintera studoval na Akademii výtvarných umění v Praze pod vedením Milana Knížáka a také Rijksakademie van Beeldende Kunsten v Amsterdamu⁴⁷. Je jedním z našich nejvýraznějších současných umělců. Kintera ve svém projevu využívá prakticky vše co mu přijde pod ruku a z běžných každodenních předmětů sestavuje vlastní vyjadřovací jazyk, kterým reprezentuje jeho myšlení⁴⁸. Vytváří objekty, kresby i rozměrné instalace. Zdá se, že jakýkoliv materiál, kterým jsme obklopeni, je pro Kintera nevyčerpatelnou inspirací i dokladem naší pulzující civilizace. Způsob myšlení a Kinterova tvorba na mě vždy měla vliv především v úvahách o naší společnosti. Rád bych zde zařadil zajímavou ukázkou jeho „ready-madeů“ ikonických hraček Libuše Niklové, které naznačují jistou změnu své nafukovací formy. Autor si zde pohrává s materialitou a pomíjivou myšlenkou těchto dobře ikonických hraček, které dříve bývaly součástí téměř každé domácnosti.

Obrázek 24 *Giraffe in Yellow – losing the shape*, L. Niklová⁴⁹

⁴⁷ Krištof Kintera - cv. *Krištof Kintera* [online]. není známo: Krištof Kintera, 2019 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <http://kristofkintera.com/pages-etc/cv.htm>

⁴⁸ KINTERA, Krištof. *Nic si o tom nemyslet: Think nothing about it*. Přeložil Šimon PELLAR. Praha: Baobab, 2017. ISBN 978-80-7515-064-6.

⁴⁹ *Giraffe in Yellow – losing the shape*, L. Niklová remaked. In: *Krištof Kintera* [online]. není známo: Krištof Kintera, 2011 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <http://kristofkintera.com/img-work/giraffe-in-yellow/giraffe-in-yellow1.jpg>

Obrázek 25 *Red Bull Belzebug at his Early Age*, L. Niklová remaked⁵⁰

⁵⁰ Red Bull Belzebug at his Early Age, L. Niklová remaked. In: *Křištof Kintera* [online]. není známo: Křištof Kintera, 2011 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <http://kristofkintera.com/img-work/red-bull-belzebug/red-bull-belzebug1.jpg>

2 REŠERŠE

V této části rešerše se věnuji umělcům a projektům, které jsou pro mne inspirací nejen v této práci, ale jsem přesvědčen o jejich kvalitním vyjádření a sdělení. Inspirační zdroje jsou rozděleny podle designu, volného umění a intervencí v architektuře. Jsou zde autoři, kteří ve svých designových produktech hledají cestu experimentu a podstaty samotných produktů. Někdy si pouze hrají s formou. Pak jsou zde autoři věnující se výhradně nafukovacím objektům, kteří se experimentálním vývojem dopracovali k zajímavým produktům. Zahrnul jsem taktéž výstupy věnující se popisu křehkosti, napětí a čistotě jinou formou – tzv. videoartem. V neposlední řadě jsem pak zahrnul intervence v architektuře, kde autoři pomocí nafukovacích realizací doplňují či imitují části architektury a pracují tak na podobném principu spojení pevných předmětů s měkkými nafukovacími tvary ve větším měřítku.

2.1 Design

2.1.1 Agnieszka Bar

Agnieszka Bar je polská designérka. Studovala na Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu. Studia také na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě (2006) a Technické univerzitě v Liberci (2004)⁵¹. Specializuje se především v oblasti skla. V současnosti pracuje jako asistentka v Ateliéru keramiky a skla ve Wrocławiu⁵². Její produkty mají často přesah jistého sdělení či materiálového přiznání. Typická pro její tvorbu je čistota, která však ukazuje esenciální a jednoduchou podstatu produktu. Často se věnuje tvorbě i nad kahanem. Spolupracuje na projektech i se studiem Wzorowo, ale především pod svou značkou. Její tvorba je často inspirována přírodními materiály. Jak sama autorka uvádí, je pro ni příroda nevyčerpatelným zdrojem energie, harmonie a často výchozím bodem. V jednom z rozhovorů také zmiňuje, že věří, že budeme stále více pečlivě vybírat objekty kolem nás, protože se jedná o zdánlivě ztlumené společnosti, jejichž přítomnost nás může

⁵¹ [Http://agnieszkabar.pl](http://agnieszkabar.pl): KIM JESTEM?. *Agnieszkabar.pl* [online]. PL: Agnieszka Bar, 2019 [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <http://agnieszkabar.pl/o-mnie-about-me/>

⁵² [Https://www.manufacturedculture.com](https://www.manufacturedculture.com). *Manufactured + culture: AGNIESZKA BAR* [online]. Manufactured + culture [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <https://www.manufacturedculture.com/designers/agnieszka/>

podpořit.⁵³ S čímž se ztotožňuji a je pro mě zásadní, aby věci či předměty, kterými jsme obklopeni v každodenních situacích s námi komunikovaly a vedly dialog.

Projekt Group Vase

V projektu Group Vase autorka pracuje se stabilitou vázy. Připoutává k sobě jednoduchým gumovým provázkem trubicové tvary, které dohromady tvoří stabilní objekt. Zároveň pracuje s promáčknutím skla a přiznává jistý průnik provázku vně skleněného tvaru. Můžeme tak vnímat jistý tlak, který gumový provázek vyvíjí. Objekt je zároveň funkční interiérovou záležitostí.

Obrázek 26 Group Vase⁵⁴

Inspirací nalézá také ve zvířecích motivech. Nástěnný objekt Jelen a Owca funguje také jako váza. V případě objektu Jelen pak parohy tvoří samotné rostliny nebo větve.

⁵³ ROZMAWIAMY Z AGNIESZKĄ BAR, POLSKĄ DESIGNERKĄ TWORZĄCĄ W HARMONII Z NATURĄ. *Harpers Bazaar* [online]. Harpers Bazaar, 2019, 14.4. 2019 [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <https://www.harpersbazaar.pl/lifestyle/6598/design>

⁵⁴ Group Vase. In: [Http://agnieszkabar.pl](http://agnieszkabar.pl) [online]. PL: Agnieszka bar, 2014, 2014/07 [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <http://agnieszkabar.pl/wp-content/uploads/2014/07/group-7.jpg>

Obrázek 27 Group vase⁵⁵Obrázek 28 Owca⁵⁶

2.1.2 Nick Crosbie

Nick Crosbie je nizozemský designér, který pracuje ve svém studiu Inflate v Antverpách, který založil spolu s partnery Mikem a Markem Sodeau⁵⁷. Již na škole se zabýval projekty testujícími nafukovací materiál, Vytvořil řadu produktů, u kterých pozoroval jejich funkčnost. Jedním z jeho prvních nafukovacích objektů byla mísa na ovoce. Chtěl bych zde uvést poznatky z průběhu autorovy tvorby, se kterými se absolutně ztotožňuji.

„Initially I drew things and i tried to make them work. But the process of getting on the welder and sometimes making a mistake and than inflating it was more interesting. You'd discover things. Little secrets about the material. No matter how much time you spend drawing, you'll never discover this. It's about practical experience.“⁵⁸

Studio Inflate se v současnosti zabývá také výrobou nafukovacích výstavních stanů, které navrhuje. Vychází z přesvědčení, že nafukovací objekty jsou lehké, skladné, dají se opětovně použít a tím pádem jsou dobrou alternativou oproti výstavbám dočasných přístřešků. Vzniklé formy jsou vlastně objekty, struktury, které lze variabilně použít.

⁵⁵ Group vase. In: *Manufactured Culture* [online]. PL: Manufactured culture, 2019 [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <https://www.manufacturedculture.com/group-vase.html>

⁵⁶ „Owca“, proj. Agnieszka Bar / fot. materiały prasowe. In: <https://www.harpersbazaar.pl> [online]. Harpers Bazaar [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <https://img1.harpersbazaar.pl/a/19/04/owca-proj-agnieszka-bar-1-15e0f.jpg>

⁵⁷ FRANCIS, Sharon. Wine Rack and Star Vase. *Bubbleitecture*. 1. London: Phaidon Press Limited, 2019, s. 287. ISBN 978 0 7148 7777 8

⁵⁸ About: Nick Crosbie. In: <http://inflate.co.uk> [online]. Inflate, NL: Nick Crosbie, Inflate, 2017, 2017 [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: <http://inflate.co.uk/nick-crosbie/>

Obrázek 29 *Fruit Bowl*⁵⁹

Předměty, které navrhuje, vlastně vznikají formou, kdy autor sází více na samotný proces objevování tvarů v průběhu tvorby a po té je upravuje do té podoby, aby dokázaly splnit účel. Předměty tak nabývají zajímavých futuristických forem, které autor ještě odtrhuje barevnými kombinacemi a jejich využitím. Například stojánek na vejce, či váza nabývají vtipných výsledných forem. Autor navrhnul také několik nafukovacích svítidel např. Ufo aj.

Nick Crosbie je také autor knihy *I'll Keep Thinking*, která je první jeho knihou související především s jeho tvorbou, známých nafukovacích produktů a různých spoluprací s designéry jako např. Michaelem Youngem.

Obrázek 30 *Star vase*⁶⁰Obrázek 31 *Egg cup*⁶¹

⁵⁹ Fruit Bowl. In: *Generate* [online]. není známo: Generate, není známo [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: https://cdn.shopify.com/s/files/1/0007/6342/8930/products/9dfffd274347c9d20c82a6c8f7310eaae_1024x1024.jpg?v=1530107492

⁶⁰ Star Vase. In: *Inflate* [online]. není známo: Inflate Studio, 1997 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <http://inflate.co.uk/wp-content/uploads/2015/03/starvase-web-1x2.jpg>

⁶¹ Egg Hoop, Mike Sodeau 1995. In: *Inflate* [online]. není známo: Inflate studio, 1995 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: http://inflate.co.uk/wp-content/uploads/2016/11/EGG_CUP_WEB.jpg

2.2 Volné umění

2.2.1 Matthew Szösz

Americký umělec, který pracuje primárně se sklem. Pochází z oblasti Rhode Island (USA), kde i studoval na Rhode Island School of Design. Absolvoval rezidentní stáže v the Danish Royal, Canberra Glass Works; the Toledo Museum of Art Glass Pavilion; Nagoya Institute for the Arts; a Pilchuck Glass School Academy. V roce 2011 byl oceněn nadací Louise Comfort Tiffany.⁶² Jeho umělecká díla jsou založena na principu rychlého aktu – performance. Díla vznikají často velmi rychle v hutním prostředí. Szösz vyvinul technologii, kdy nafukuje skleněné tvary z roztaveného plochého skla. Výsledné tvary pak mají velmi reálnou podobu nafukovacích objektů. Jeho díla vznikají velmi rychlou technikou, kdy roztavené pláty plochého skla jsou nahřáty a již v peci od sebe odděleny nehořlavou tkaninou, takže se materiál nestaví k sobě. Po vytáhnutí z pece, umělec vzduchem rychle tvary doslova nafoukne. Vznikají tak unikátní tvary, které získávají svou podobu v krátkém daném okamžiku na základě toho, jak rychle je Szösz dokáže pomocí vzduchu vytvarovat.

Obrázek 32 Inflatables: No.50⁶³

Obrázek 33 Untitled Inflatable⁶⁴

„I make objects, and I'm invested in making quality objects, with a very strong craft background. But the things that I really enjoy are the moments when things work or don't work, and the experimenting that I do trying out new things and seeing if they fail. There's a certain amount of suspense and surprise. When it actually does work, you get the idea that

⁶² Matthew Szösz [online]. Matthew Szösz [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <http://matthewszosz.com/pages/about.html>

⁶³ Matthew Szösz Inflatables: No.50 fused and inflated glass 28" x 13" x 9.5". In: *Morgan Glass Gallery* [online]. 2014: © 2013 Morgan Glass Gallery [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: www.morgan-glassgallery.com

⁶⁴ Matthew Szosz Untitled Inflatable #75g, Fused and Inflated Glass, Contemporary Sculpture 2018. In: *1stdibs* [online]. © 1stdibs, Inc. 2019, 2019 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.1stdibs.com>

*you're working as a team with the material, kind of a partnership rather than just imposing your idea on something else. There's a response from the material that's not necessarily predictable.*⁶⁵

Autorova díla jsou zcela ze skleněného materiálu, ale vizuálně silně evokují plastický nafukovací materiál. Pohrává si tedy s formou, která vizuálně klame a přivádí nás k myšlence, z jakého materiálu jsou skutečně objekty realizovány. Je fascinující, že technologický průběh rozfukování těchto skleněných objektů je velmi podobný reálným nafukovacím objektům, kdy vždy hrana dvou na sobě položených fólií je svařena elektrodou.

Obrázek 34 *Inflatables No.56*⁶⁶

2.2.2 Hans Hemmert

Berlínský umělec narozený v roce 1960, vyrůstal v Bavorsku v rodině silných katolíků. V 70. letech ještě jako student začal experimentovat s nafukovacími objekty a balóny. Je světoznámým umělcem vystavujícím ve významných světových galeriích. Ve své tvůrčí

⁶⁵ EDDY, Jordan. Artist Interview: Matthew Szosz. In: *Form and Concept* [online]. 435 S Guadalupe St. Floor 1, Santa Fe, NM 87501: © Copyright 2019 - form & concept, 2017 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <http://www.formandconcept.center/>

⁶⁶ Inflatables: No.56 fused and inflated glass. In: *Morgan glass Gallery* [online]. Pittsburgh: Morgan Glass Gallery, 2013 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: [http://www.morganglassgallery.com/images/Szosz_untitled\(inflatable\)no56.jpg](http://www.morganglassgallery.com/images/Szosz_untitled(inflatable)no56.jpg)

tvorbě se inspiroval vzdušnými akvarelovými skicami. Jeho první žlutá bublina, kterou vyrobil, byla z latexu. Myšlenkou jeho tehdejší instalace bylo vyplnit prostor v místnosti od podlahy až po strop. Chtěl co nejvíce omezit prostor okolo objektu.⁶⁷

„His work references the vulnerability between the individual and their surrounding. Squeezing his human - scale balloons into the architecture of the space that they inhabit, they deform and bulge, creating a relationship between the two.“⁶⁸

Obrázek 9⁶⁹ Untitled 1998 Installation Obrázek 35 Spacial Explorations with Balloons⁷⁰

Po svých prvních pokusech s latexovými balóny se začal zajímat, jak to vlastně vypadá uvnitř, vyrobil otvor, který za sebou opět mohl uzavřít a nechal se v objektech uvěznit. Zkoumal, jak vypadá nafukovací tvar, který obepne předměty okolo sebe.

⁶⁷ MALHOTRA, Anita. INTERVIEW WITH HANS HEMMERT. <https://artsmania.ca/> [online]. [https://artsmania.ca: Artsmania, 2018 \[cit. 2019-05-01\]. Dostupné z: https://artsmania.ca/2018/10/04/interview-with-hans-hemmert/](https://artsmania.ca: Artsmania, 2018 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: https://artsmania.ca/2018/10/04/interview-with-hans-hemmert/)

⁶⁸ Hans Hemmert. FRANCIS, Sharon. *Bubbletecture: Inflatable Architecture and Design*. 1. London: Phaidon Press Limited, 2019, s. 287. ISBN 978 0 7148 7777 8.

⁶⁹ Yellow Balloon by Hans Hemmert. In: *Curiator* [online]. není známo: Curiator, 2013 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: https://images.curiator.com/images/t_x/art/c2c8366840a19755a39161c4dba25b73/hans-hemmert-yellow-balloon.jpg

⁷⁰ Revisiting Hans Hemmert's Spacial Explorations with Balloons. In: *HI Fructose* [online]. není známo: HI Fructose, 2018 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: https://farm1.staticflickr.com/943/27246070527_7cb4bd318a_o.jpg

Obrázek *Unterwegs 36* ⁷¹

Zajímavá je především žlutá barva, kterou autor používá pro své nafukovací objekty. V jednom z rozhovorů uvádí, že žlutou barvu chápe jako barvu slunce, navíc v 70. letech v Berlíně byla velmi moderní z hlediska módy. Připomíná mu také architekturu kostelů v Bavorsku a silné katolické kořeny jeho rodiny. Sám tuto barvu nazývá božskou.⁷²

Autor se do nafukovacích objektů uzavírá a reaguje na podněty zvenčí jako dotek, obětí dítěte, ženy. Pokouší se lézt po žebříku. Pozoruje tyto zdánlivě každodenní činnosti zenitů objektu a sám popisuje, že je to jako být mimozemšťan, především díky pocitovému oddělení od prostoru.

2.2.3 Johana Střížková

Autorka se zabývá intermediální tvorbou. Vystudovala Akademii výtvarných umění v Praze, kde absolvovala v roce 2011. Absolvovala také stáž v Cooper Union School v New Yorku (2008)⁷³. Johana Střížková byla také finalistkou Ceny Jindřicha Chalupického 2016. Její inspirací je každodennost a věci běžného života. Často pracuje s fotografií jako médiem, díky kterému je schopna zachytit momenty daného okamžiku. Je tvůrkyní mimo jiné tzv. videoartu, věnuje se performanci i objektu. Zahrnují ji zde v této rešerši, protože cit se kterým autorka popisuje věci a zprostředkovává je divákovi ve videu nebo fotografii je pro mne unikátní a fascinující. Emoce, které vyvolává pouhá obrazová předloha fantasticky

⁷¹ *Unterwegs* ("On the Road"), 1996. *Arts Mania* [online]. není známo: © Hans Hemmert and VG Bild Kunst, 1996 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: https://artsmania.files.wordpress.com/2018/09/16_hemmert_unterwegs.jpg?w=640&h=401

⁷² MALHOTRA, Anita. INTERVIEW WITH HANS HEMMERT. <https://artsmania.ca/> [online]. [https://artsmania.ca: Artsmania, 2018 \[cit. 2019-05-01\]. Dostupné z: https://artsmania.ca/2018/10/04/interview-with-hans-hemmert/](https://artsmania.ca: Artsmania, 2018 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: https://artsmania.ca/2018/10/04/interview-with-hans-hemmert/)

⁷³ Artlist: Johana Střížková. *Artlist* [online]. Praha: Centrum pro současné umění Praha, 2018 [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: <https://www.artlist.cz/johana-strizkova-108531/>

evokuje vzpomínky ale především smyslové prožitky. Smyslové prožitky, díky kterým jsme schopni rozeznávat a vnímat povahu věcí okolo nás. Sama autorka tyto krátké videa pojmenovává obrazové Haiku (japonská poezie).

„Její dílo pracuje s detaily lidského těla. „Lidi, kteří se v mém videu objevují, jsem vybírala dlouho. Člověk mě zajímá především svou fyzickou přítomností, je pro mě sochařským objektem, masem. Snažila jsem se o to, aby lidé v mém videu nepůsobili příliš mužsky nebo příliš žensky, ba naopak – až androgynně. Ale ani té androgynnosti nesmí být příliš: nemá jít o přehlídku esteticky krásných osob. Musí to být něco mezi,“⁷⁴

Ve své diplomové práci se snažím také oživit smysly pomocí vizuální skladby materiálů. Křehkost, lehkost a transparentnost skla vůči měkké a průhledné nafukovací fólii. Vnímání spojení těchto materiálů, jsme schopni do určité míry chápat jako podstatu obou materiálů, především křehkost a pomíjivost skla a nafukovacího „airbagu“, který ochraňuje sklo. V případě rozbití však střep dokáže snadno taktéž zničit i nafukovací ochraňující tvar. Chtěl bych zde uvést příklad autorčiných projektů ve kterém se věnuje čistotě, křehkosti, napětí a jejímu prožitku.

Video #36, 2015

Obrázek 37 #36 2015 HD Video⁷⁵

⁷⁴ SAMEC, Matěj. Johana Střížková: Zoomování na detail je taky současný postoj. In: *Český rozhlas, Radio Wave* [online]. Český rozhlas, 2016, 14. listopad 2016 [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: <https://wave.rozhlas.cz>

⁷⁵ #36 2015 HD Video. In: *Johana Střížková* [online]. není známo: JOhana Střížková, 2015 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <http://www.johanastrizkova.cz/sites/default/files/videos/original/36-HD.mp4>

V tomto videu se autorka věnuje loupání vejce. Obraz je pomalý a vnímáme naprostou čistotu tohoto aktu. Video je taktéž doprovázeno zvukem, kde slyšíme rozlamování skořápky. Okamžitě dostáváme smyslový vjem, křehkosti a ostrosti a ihned jsme schopni vybavit si živý dotek, hmatový prožitek.

#41 2011 Objekt, mýdlo, ručník, hrnek a balonek

Obrázek 38 Objekt Ručník⁷⁶

Obrázek 39 Objekt Hrnek a balónek⁷⁷

Objekt mýdlo ručník hrnek a balónek. Série objektů evokující čistotu v mnoha směrech. Především objekt rozbitého porcelánového hrnečku, ve kterém se rozpíná bílý balónek, do něhož se mírně zanořují ostré rozbité hrany. Vnímáme jisté napětí, křehkost i ostrou hranu. Potenciální nebezpečí. V dalším videu pojmenovaném #73 autorka natáčí příchod na chodník bosými nohama, kde stojí na špičkách osoba. Dlouhou dobu tak vnímáme napětí a koncentrované úsilí a vyklavý pohyb, balanc. V pozadí slyšíme zvuk ulice, ptáky, projíždějící auto. Videosnímek je velmi svěží, ihned nás přenáší do reality čerstvého slunečného dne. Způsob jakým autorka zachytila napětí, tedy zachycením pohybu nohou a

⁷⁶ #41 2011 Objekt, mýdlo, ručník, hrnek a balonek. In: *Johana Střížková* [online]. není známo: Johana Střížková, 2011 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: http://www.johanastrizkova.cz/sites/default/files/styles/500_width/public/1475147639_6.jpg?itok=umSXyyob

⁷⁷ #41 2011 Objekt, mýdlo, ručník, hrnek a balonek. In: *Johana Střížková* [online]. není známo: Johana Střížková, 2011 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <http://www.johanastrizkova.cz/?q=work/41>

svalů, je velmi čistý a jednoznačný. Jsme schopni téměř vnímat i dotek chodidel země a kamenů, které nám evokuje video.

Obrázek 40 #73 2012 HD video⁷⁸

2.2.4 Jeff Koons

Narozen v roce 1955 v Yorku (USA). Jeff Koons je jeden z nejznámějších populárních současných umělců. Žije a pracuje v New Yorku (USA).⁷⁹ Studia na Maryland Institute College of Art and the School of the Art Institute of Chicago.⁸⁰ Věnuje se především velkým objektům z nerezové oceli. Imituje nafukovací předměty tvořené z balónek, které převádí do velkých leštěných soch. Jeho práci nelze přehlédnout a je velmi dobře rozpoznatelná. Mnoho z těchto objektů imitujících nafukovací balonky realizoval v polovině devadesátých let pro cyklus s názvem Celebration⁸¹ a v současné době jej můžeme říci neustále rozšiřuje. Využívá přirozených tvarů nafukovacích balónek, které ve velkém měřítku nechává působit na diváka. Objekty mnohdy nenápadně přechází ve falické symboly, rovina výkladů jeho objektů je tak více úrovněová.

⁷⁸ #73 2012 HD video. In: *Johana Strížková* [online]. není známo: Johana Strížková, 2012 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <http://www.johanastrizkova.cz/sites/default/files/videos/original/73-SD.mp4>

⁷⁹ GROSENICK, Uta., Burkhard RIEMSCHEIDER a Hans Werner. HOLZWARTH. *Art now: 137 artists at the rise of the new millennium = 138 Künstler zu Beginn des 21. Jahrhunderts = 138 artistes au commencement du 21eme siècle*. Los Angeles: Taschen, 2013. ISBN 9783836528160.

⁸⁰ Jeff Koons (American, born 1955). *Artnet* [online]. Artnet, 2019 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: www.artnet.com

⁸¹ GROSENICK, Uta., Burkhard RIEMSCHEIDER a Hans Werner. HOLZWARTH. *Art now: 137 artists at the rise of the new millennium = 138 Künstler zu Beginn des 21. Jahrhunderts = 138 artistes au commencement du 21eme siècle*. Los Angeles: Taschen, 2013. ISBN 9783836528160.

Obrázek 41 *Inflatable Flower and Bunny (Tall White, Pink Bunny)*⁸²

Obrázek 42 *Balloon dog*⁸³

V počátcích tvorby autor kombinuje nafukovací předměty se zrcadlovou kompozicí. Později se dostává k leštěným objektům s nerezem, jež se v podstatě samy stávají odraznou zrcadlovou plochou. Autor si taktéž s materiálovou záměnou, kdy vychází z dokonalého nafukovacího tvaru a následně vytváří velmi reálnou nafukovací imitaci. Pozoruhodná je pak velmi výrazná naleštěná barevnost, která k jeho dílům neodmyslitelně patří.

⁸² Inflatable Flower and Bunny (Tall White, Pink Bunny): vinyl, mirrors 32 x 25 x 19 inches 81.3 x 63.5 x 48.3 cm © Jeff Koons 1979. In: *Jeff Koons* [online]. Jeff Koons, 2019 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: http://www.jeffkoons.com/sites/default/files/artwork-images/inf5_sm.jpg

⁸³ Balloon dog: mirror-polished stainless steel with transparent color coating 121 x 143 x 45 inches 307.3 x 363.2 x 114.3 cm © Jeff Koons 5 unique versions (Blue, Magenta, Yellow, Orange, Red) 1994-2000. In: *Jeff Koons* [online]. Jeff Koons, 2019 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: http://www.jeffkoons.com/sites/default/files/artwork-images/inf5_sm.jpg

Obrázek 43 *Balloon Venus*⁸⁴

„Koonsovy práce by mohly sloužit jako relikvie světového konzumního života, neboť prakticky definují naši konzumní kulturu. Jsou často velmi kýčovitě a nevkusné a nezřídka kdy jsou předmětem kritických kontroverzí: vysavač potopený v akváriu, tři basketbalové míče zatavené v plexiskle, ocelový nafukovací králik, keramická socha Michaela Jacksona a jeho šimpanze Bubblese zdobená plátkovým zlatem, přepracované reklamy na alkohol i tři-náctimetrová květinová socha štěněte west highland teriéra.“⁸⁵

2.3. Nafukovací objekty v architektuře

2.3.1 Sabina Lang a Daniel Baumann

Mladé švýcarské duo Sabina Lang (*1972, Švýcarsko) a Daniel Baumann (*1967 USA) spolupracují od roku 1990, kdy našli cestu ve společné tvorbě, kterou jsou především prostorové intervence a zásahy v architektuře. Jsou vizuálními umělci a architektky. Věnují se také velkým plošným kresebným projektům umístěných taktéž často mezi architekturou, či veřejným prostorem.

L/B's architectural and design-like interventions are sometimes soft and sometimes more violent attempts at cohabitation, friendly and hostile, parasitic and welcomed, almost always comfortable, pleasant, and idyllic: beautiful, "simply beautiful" ... Quasi nomadic,

⁸⁴ Balloon Venus. In: *Jeff Koons* [online]. Jeff Koons, 2019 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <http://www.jeffkoons.com/artwork/antiquity/balloon-venusg>

⁸⁵ Jeff Koons. In: *Http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=526* [online]. © 1999-2019 Martina Glenn, 2008 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=526

*they activate a mobile thought; rather daydreams of a futuristic flair, dystopian, they are performative sites of potential narratives. L/B are masters of the visual space, fabricators of paradise worlds. Their bewitched (flat) landscapes and inflated tubes' ephemeral architectures are invitations to a hallucinogenic journey through the enchanted lands of imagination that explode with vibrant colors, psychedelic patterns and complex geometries.*⁸⁶

Instalace Comfort #3

Tato instalace se skládá ze 3. nafukovacích ráků a byla instalována na střeše v industriálním prostředí bývalých jatek, kde se dnes nachází kulturní centrum v Nice.⁸⁷ Nafukovací objekty jsou zde jakousi spojkou, které evokují zacyklení potrubí vycházejícího z původní budovy. Nafukovací část zde tedy slouží k pozměnění dané skutečnosti a navozuje iluzi hmoty. Použití nafukovacích komponentů v tomto případě instalace se dočasně pozměňuje prostředí jinak stereotypně vnímané industriální architektury. Dokážeme tak vnímat hmotu a tvar i velikost a pocítit tak změnu, která instalace způsobila. Umělci často nechávají své instalace bez vysvětlení, nechávají tak na divákovi, aby si odnesl svůj originální výklad. Nafukovací tvary obepínají budovy a vytváří jakýsi airbag, obal. Často tak vnímáme střet měkkých tvarů a přímých linek architektury.

Obrázek 44 *Instalace Comfort #1*⁸⁸

⁸⁶ Lang/Baumann Beautiful Steps, or in the tower of a fortified self. In: [Http://langbaumann.com/](http://langbaumann.com/) [online]. Sabina Lang and Daniel Baumann, 2010, 2010 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: http://langbaumann.com/media/modules/2010_Budak_Trautenfels_DE.pdf

⁸⁷ Artists. [Https://galerieursmeile.com](https://galerieursmeile.com) [online]. Švýcarsko: Galerie Ursmeile, 2018 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://galerieursmeile.com/artists/artists/lb/comfort-17-1/workdetail.html>

⁸⁸ Ocula. LANG/BAUMANN Comfort #3. In: [Https://ocula.com](https://ocula.com) [online]. Ocula [cit. 2019-05-02]. Dostupné z: [https://ocula.com/art-galleries/galerie-urs-meile/artworks/l-b-\(1\)/comfort-3/](https://ocula.com/art-galleries/galerie-urs-meile/artworks/l-b-(1)/comfort-3/)

Autoři Langová a Baumann představili své instalace také v Bratislavě. Nafukovací objekty parazitující na brutalistické budově Slovenského rozhlasu byly k vidění v roce 2016. V rámci festivalu Biela noc proběhla také další instalace nafukovacího čtverce, který obepínal roh historického poničeného domu. Socha vytvořila kontrast vůči zanedbané budově a zároveň nárazový airbag který tlumil nároží budovy.⁸⁹

Obrázek 45 *Comfort 14* na budově Slovenského rozhlasu⁹⁰

Na budově rozhlasu autoři pracovali zejména s vedením linek této brutalistické stavby. Jejich airbagy tak vlastně kopírují kovové vzpěry vnějšího pláště budovy.

2.4 Počátky konceptu Symbiózy a realizace

2.4.1 Projekt Floating Futures

Myšlenka konceptu Symbiózy, tedy materiálové spojení se rozšířila o spolupráci, jejíž výsledkem je vzniklý projekt Floating Futures. Kombinované objekty vycházející z foukaných skleněných a nafukovacích tvarů mohou mít ve výsledku mnoho podob. Vzniklá škála nafukovacích součástí i skleněných produktů totiž mají mnoho možných kombinací a kompozic. Ze základních tvarů je tak možno sestavit více druhů objektů a pouhým přehozením kompozice zcela pozměnit význam, či vytvořit jiný vztah. Není tak u některých objektů přesně dané, zdali tvary musí být použity právě touto cestou, což otevírá další neomezené

⁸⁹ Švajčiarski umelci ozdobia rozhlas veľkými airbagmi: Divák si o tom môže myslieť, čo len chce [online]. Denník N, **2016** [cit. 2019-05-02]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/576032/ked-sa-s-nim-spriatelite-zmizne/>

⁹⁰ MRVIŠ, Marek. Budova Slovenského rozhlasu, Objekt Sabina Lang & Daniel Baumann Comfort #14, Foto: SITA/Marek Mrviš. In: <https://dromedar.zoznam.sk> [online]. Bratislava: dromedar.sk, 2006 [cit. 2019-05-02]. Dostupné z: <https://img.topky.sk/cestovky/big/1846917.jpg/bratislava-svetlo-umenie-biela-noc.jpg>

možnosti. Nafukovací tvary jsou velmi přizpůsobivé, jsme totiž schopni vytvořit fantastické vzdušné tvary a kompozice, které mohou být prostorově prakticky neomezené. Zatím co po jejich sfouknutí je snadno můžeme složit do krabice. Při projektu Floating Futures jsem měl možnost být inspirován fantastickými futuristickými tvary a rozhodl jsem se toho využít.

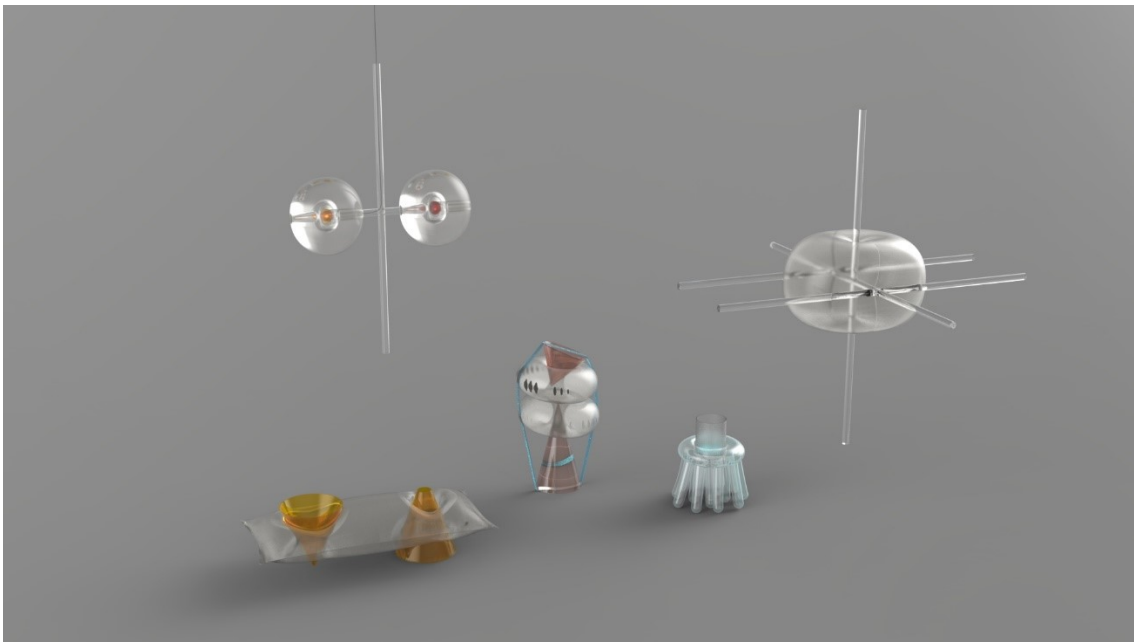
Obrázek 46 Ateliérová dílna nafukovacích hraček firmy Fatra a.s.

2.4.2 Spolupráce s Renatem Japim

Kombinace materiálů nafukovacích fólií a skleněných objektů v rámci této diplomové práce také vyústila v zajímavou spolupráci s kolegou Renatem Japim, který se zabývá borosilikátovým sklem a je studentem na portugalské University of Lisbon. Vytvořili jsme spolu koncept výstavy s názvem Floating Futures, který byl prezentován v rámci Milan Design Weeku 2019. V této prezentaci jsme spojili mou tvorbu nafukovacích fólií se sklem a tvorbu kolegy, který se zabývá objekty a designem tvořeným z borosilikátového skla. Vytvořili jsme tak v průběhu osmiměsíčních příprav instalaci, která kombinuje nafukovací tvary s hutně zpracovaným a borosilikátovým sklem. V rámci studentské grantové soutěže, která nám zafinancovala vývoj a možnost výstavy jsem tudíž byl schopen zrealizovat svou myšlenku a dotáhnout jí k úspěšné realizaci a následné výstavě.

Nejaktuálnějším výsledkem mého zkoumání propojování těchto materiálů, kterou jsem započal již v roce 2016, je společná spolupráce na projektu Floating Futures. Byl jsem

tedy schopen díky finanční podpoře Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně zrealizovat svou myšlenku vzniklou od prvotní skicy na papíře až po její zrealizování a zorganizování prezentace v rámci organizace Ventura Future v Miláně. Projekt, ve kterém jsme byli schopni odprezentovat naše myšlenky spojující sklo a nafukovací fólie a předvést tak realizaci celkem 7 vystavených objektů.

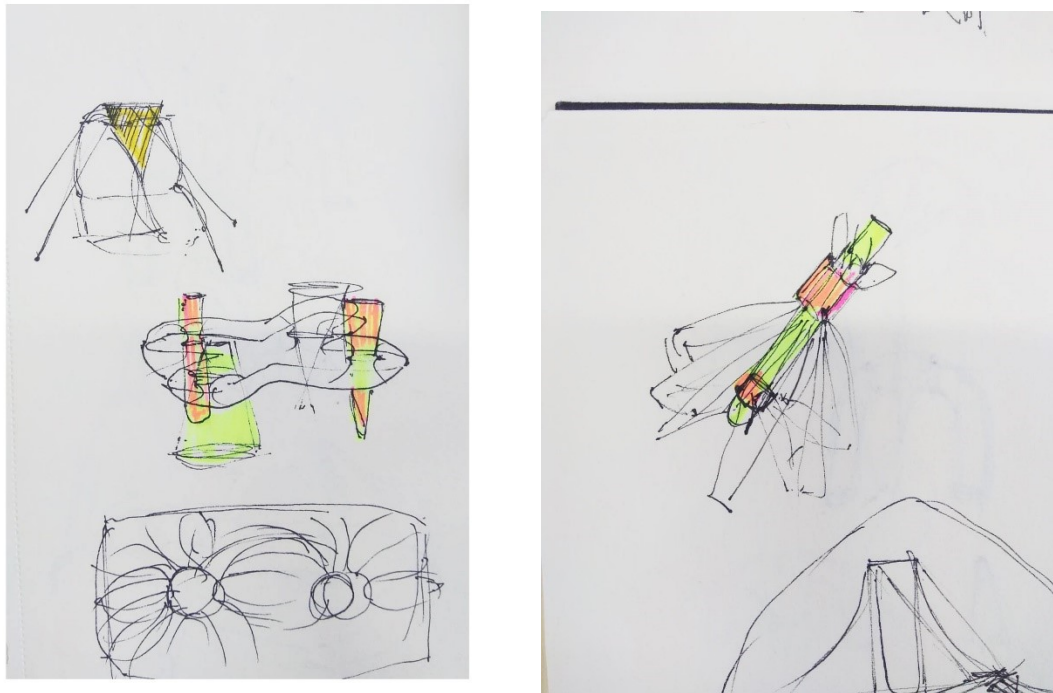
Obrázek 47 *Projekt Floating Futures, Tomáš Krejčí a Renato Japi*

II. PRAKTICKÁ ČÁST

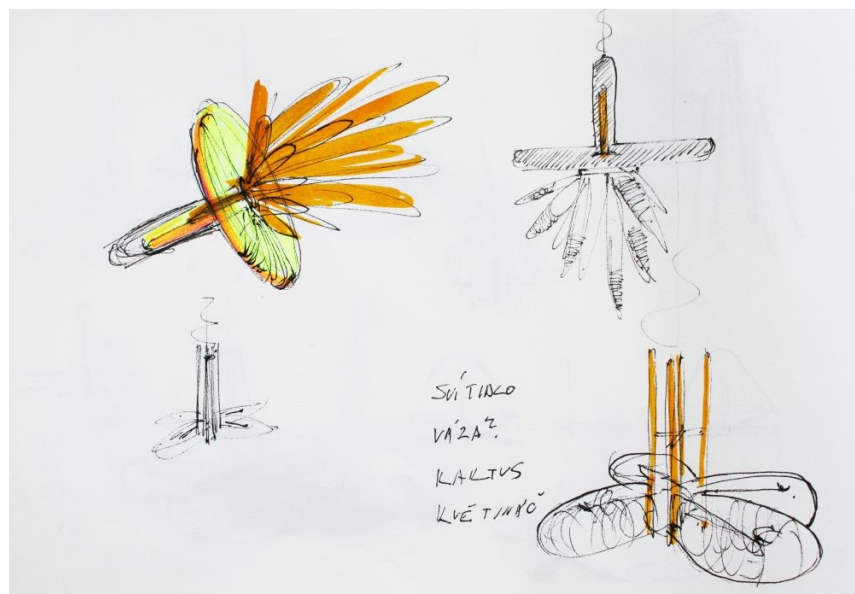
3 POČÁTKY PROJEKTU A PRVNÍ HLEDÁNÍ TVAROSLOVÍ

V diplomové práci se zabývám tématem symbiózy, která vychází z propojení dvou materiálů, a to nafukovacích fólií a skla. Cílem práce bylo porovnání těchto forem z hlediska vizuálního, ale i principiálního. Nafukovací objekty jsou součástí skleněných tvarů a koexistují tak spolu v jednom celku. Je zde jistý vztah, kdy skleněné tvary samy o sobě nejsou schopny najít rovnováhu, k čemuž jím dopomáhají právě nafukovací „polštáře“ vzniká tak jistá závislost a materiálová pospolitost. Vycházel jsem tedy z myšlenky zachování skleněného tvaru jako křehkého, lehkého a transparentního materiálu, který dosedá na měkký nafukovací povrch. V neposlední řadě jsem se zabýval také barevností jednotlivých kompozic. Někde jsem tak hledal úplné splynutí obou transparentních materiálů, jinde jsem je naopak pokoušel odlišit. Experimentoval jsem s barevností skla, která zdánlivě působí až plastově abych dokázal posunout vnímání těchto materiálů a způsobil zmatení smyslových vjemů.

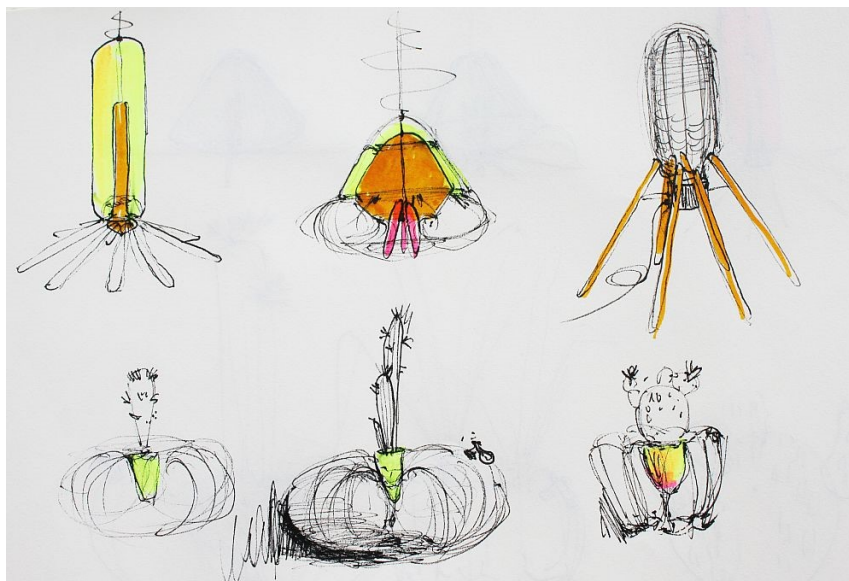
V úplném počátku projektu jsem vycházel především z předchozích zkušeností a prvních realizací s nafukovacím materiálem. Objevoval jsem nové přístupy, na které bych mohl i později navázat a rozvíjet je. Pracoval jsem tedy se základní myšlenkou najít vhodné spojení skla s nafukovacími fóliemi. Dopředu jsem věděl, že to bude experimentální cesta a bude potřeba navrhnout a vyzkoušet více přístupů. Začínal jsem často nestabilním skleněným tvarem, pro který jsem posléze navrhoval vhodný způsob nafukovací opory, aby znovu nabyl stabilní pozice. Zprvu jsem nafukovací tvary navrhoval velmi volně, formovaly je různá zaškrčení, či samotná upevnění ke skleněnému tvaru. Časem jsem začal tvary zjednodušovat, na základě přesvědčení, že zbytečně komplikovaný tvar nafukovacích objektů dá zaniknout sklu samotnému. Časem se pak ukázalo, že tato volba byla správná i proto, že ruční výroba nafukovacích tvarů má svá pravidla a vzorování, kterým jsme objekty vyráběli bylo opravdu náročné a u komplikovaných tvarů velmi často ucházel vzduch právě v místě svárů fólií. V praxi jsem tedy zjistil, že větší objekty s rozmanitými tvary by bylo v podmínkách, které jsme měli, prakticky nereálné.

Obrázek 48 *Balancující vázy*

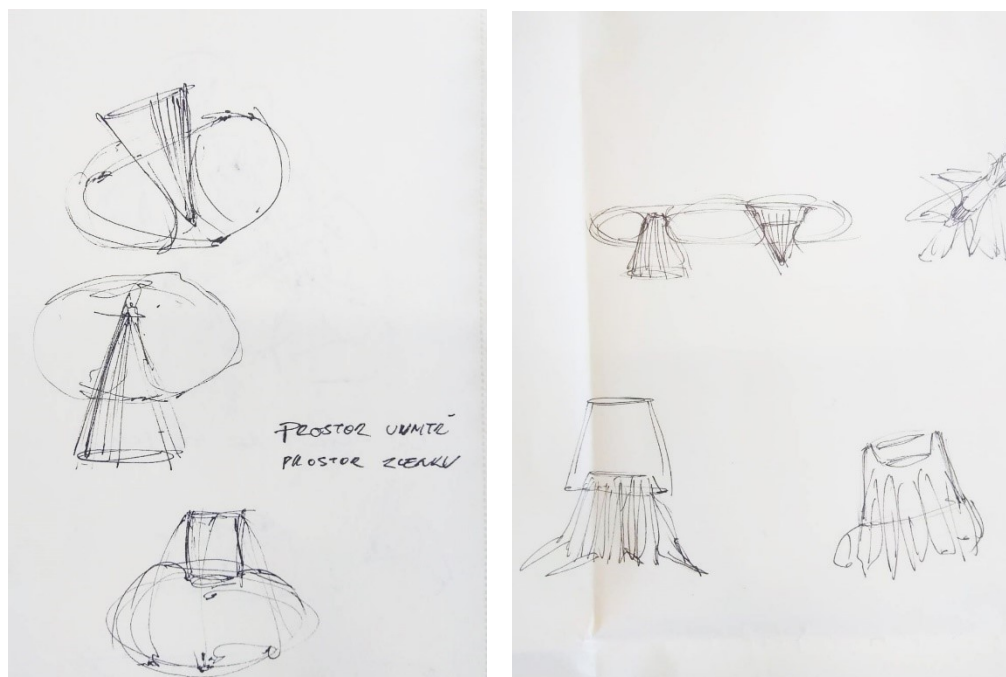
Obrázek 49 *Návrh světelného objektu*

Obrázek 50 *Nafukovací květináč pro kaktus*

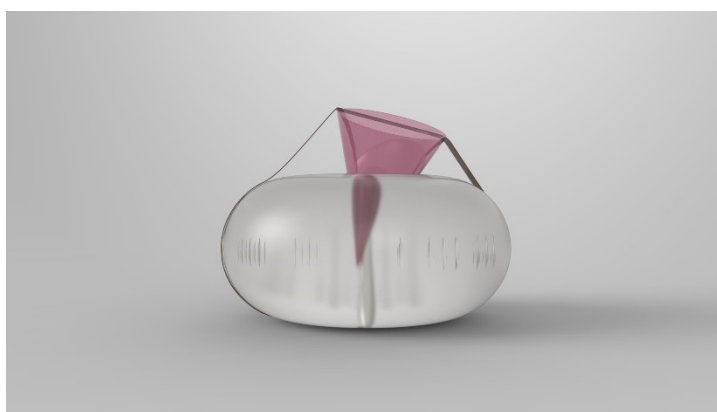
Prvními myšlenkami jak bych mohl využít kombinace dvou materiálů se projevovaly spíše jako objekty vycházející z předmětů jako nafukovací květináč pro kaktus, či světelné objekty, které se rozpínaly do prostoru. Měl jsem však stále pocit, že objekty jsou příliš definované, ačkoliv jsem byl zaujatý jejich futuristickými formami, nechtěl jsem se připravit o možnost využít uvolněnějších představ, snažil jsem se tedy princip setkání těchto materiálů více zjednodušit, abych mohl téma držet více zešíroka a nahlížet na něj z většího úhlu pohledu. Základní myšlenky jako křehkost, splnutí materiálu, napětí a vidina ochranného obalu se u těchto návrhů vytrácely.

Rozhodnutí pracovat více se základními geometrickými tvary mi napomohlo dostat se více k jádru řešení a uvědomit si základní linku projektu. Začal jsem uvažovat nad skleněným kuželem, jehož špiče se zapichuje do měkkého nafukovacího tvaru. Vznikla myšlenka pracovat se skleněným klínem, který bude jednoduše narušovat nafouknutý tvar. Vymyslel jsem pak řadu kombinací a kompozice, které by zakoušely jednotlivé vlastnosti obou materiálů. Kužel, který roztahuje nafukovací materiál a zároveň tím získá stabilitu, ukotvení.

Obrázek 51, Obrázek 52 *Základní kompozice s kuželem*

Začal jsem pracovat s kužely, válci s hroty a kruhy. Nacházel jsem pak takové kombinace, které testovaly vlastnosti materiálů, balanc, nadnášení i napětí z pádu.

Obrázek 53 *Vizualizace kužele a nafukovačky*

3.1 Práce v dílnách firmy Fatra a.s.

Začátky v dílnách Fatry byly velmi nejisté. Počáteční pokusy o navrhované tvary po nafouknutí zkrátka nenaplňovaly očekávání. U nafukovacích věcí totiž dopředu nikdy není jisté, jak daná věc bude vypadat. Nelze to ani nasimulovat vizualizací. Jedinou cestou jak na to je zkrátka pochopení principů chování vzduchu ve fólii a také předvídat deformace jednotlivých tvarů po nafouknutí. Až po nějakém čase, kdy jsem pracoval s tímto materiálem

jsem byl schopný částečně odhadnout např. o kolik fólie navíc budeme potřebovat a které věci zkrátka nikdy nepůjdou vyrobit. Proces tohoto ručního vysokofrekvenčního svařování vzorovacími elektrodami je zdlouhavý a náročný. Téměř nikdy není jisté, zda se tvar nebude vyfukovat třeba z důvodu špatného sváru nebo drobného přehybu fólie, který většinou později napraskne. Z pohledu dlouhé historie výroby hraček v této známé firmě jsem byl procesem svařování a zpracováním jednotlivých kroků zprvu fascinován, později z důvodu časové náročnosti, nevypočitatelnosti a skluzu s výrobou mírně frustrován. S náročnou výrobou nafukovacích předmětů ručním způsobem je to prakticky podobné jako při práci se sklem na huti. Jedinou chybou v procesu se vše může radikálně a nenávratně změnit. Po definování prvních tvarů vznikly vizualizace a technické výkresy. Již při prvních konzultacích ve Fatře, a.s. jsem vycházel z vizualizací projektu Floating Futures. Oslovil jsem Fatru, a.s. s tím, že vyrobené prototypy budou prezentovány v rámci přehlídky Milan Design Week 2019, kde budu moci prezentovat i jejich značku.

Obrázek 54 Projekt *Floating Futures*, Plakát

3.2 Svařování vysokofrekvenčními elektrodami

Princip svařování fólií vypadá velmi jednoduše, v praxi to však tak jednoduché není. Dvě na sobě položené fólie se svařují pomocí mosazných elektrod, kterými po zahřátí v místě kde se elektroda dotýká fólie, svaří. Pokud se vyměňuje tvar elektrody, vždy se svařovací stroj musí znovu seřídit, tak aby elektroda měla správnou teplotu a přítlak. Pak se několikrát zkouší pevnost a kvalita sváru, než je možné svařit požadovaný kus. Často se

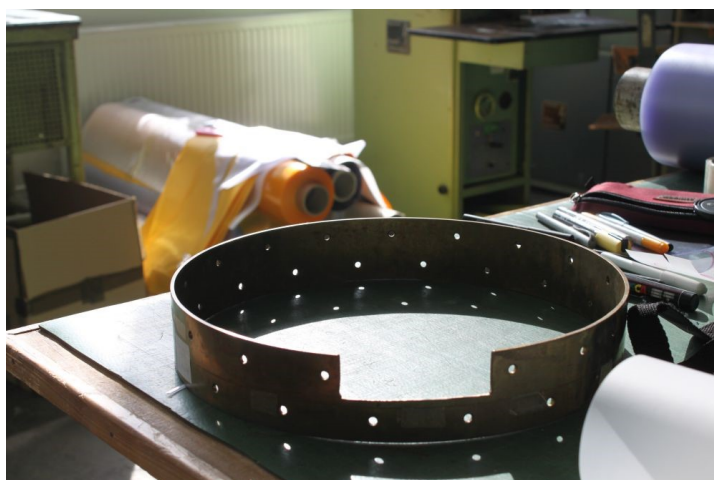
stalo, že i po seřízení se fólie špatně svařila, někdy spekla nebo shořela. Znamená to, že nastřížený svár, který byl předtím ručně předpřipraven je potřeba udělat znovu.

Obrázek 55 Ukázka svařování fólií mosaznou elektrodou

Obrázek 56 Uskladněné fólie ve firmě Fatra a.s.

Obrázek 57 Kruhová svařovací elektroda

3.3 Realizace objektů

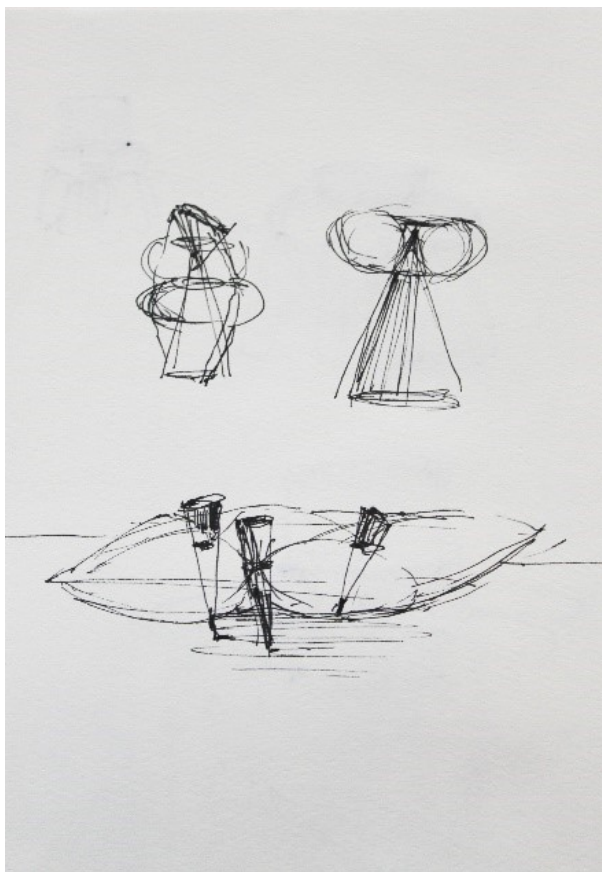
V průběhu realizace objektů podle vizualizací došlo také k menším úpravám. Ne vždy šla výroba hladce přesně podle vizualizací. Musel jsem jednotlivé objekty mírně upravovat, tak aby nafukovací objekt byl realizovatelný a funkční. Pokoušel jsem se následovat vizi spojení nafukovacích tvarů a skla, tak jak jsem od počátku zamýšlel. Cílem této Symbiomy tak je ve výsledku výroba čtyř objektů, které si pohrávají se stabilitou, křehkostí, splynutí materiálů a kompozicí.

3.3.1 Objekt Two Cones

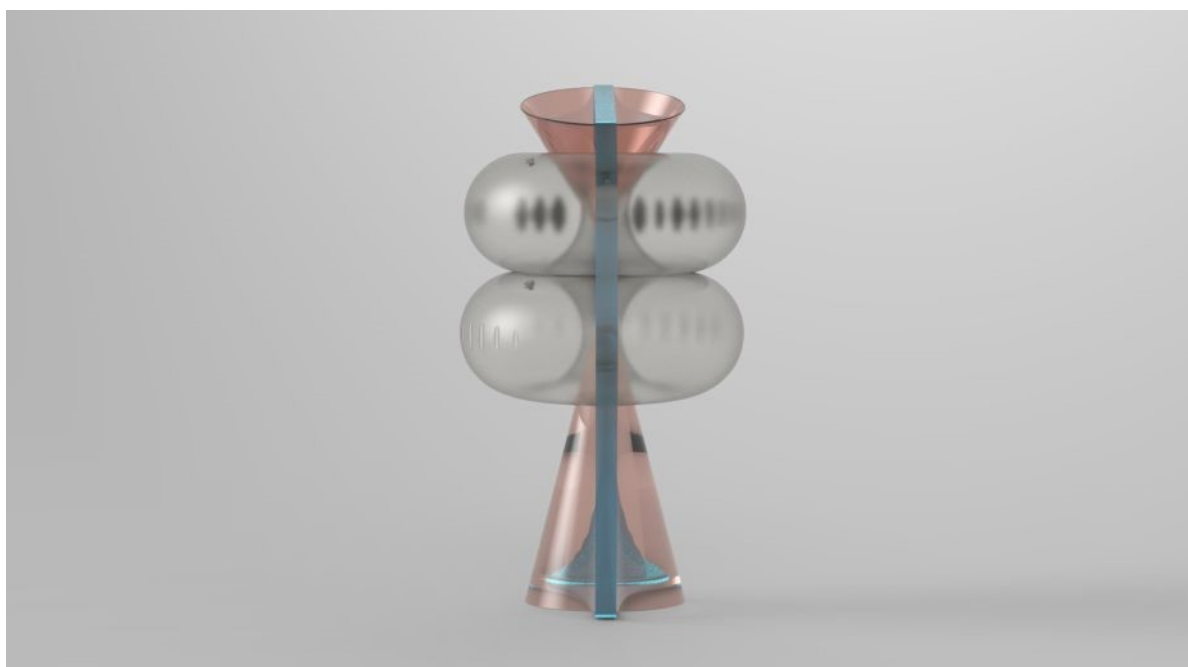
Objekt Two cones vychází z dvou kuželů, jejichž hroty jsou namířené proti sobě. K jejich setkání však nedojde, protože jsou odděleny dvěma nafukovacími kruhy. Kužely stlačují nafukovací předměty vprostřed kompozice. Celá struktura je dohromady stažena průhledným páskem fólie, která zajišťuje dostatečný tlak, aby se horní skleněný kužel udržel vprostřed. Zajímavostí je, že téměř většina plastových fólií je mírně zabarvena domodra. Účelem v kompozici bylo splynutí materiálu, zvolil jsem tedy mírně nafialovělou barvu skla, objekt tedy z matné namodralé fólie v podobné barevnosti přechází ve skleněný tvar. Skrze matnou fólii jsme také schopni vnímat propustnost světla skrze materiál a pozorovat vstupování skleněných tvarů do nafukovacího materiálu. Prolínání materiálu vycítění křehkosti, propustnosti světla, barevnosti i především obavy z balancujícího horního kuželu vytvářejí mírně napjatou atmosféru.

Obrázek 58 Příprava čerstvé bukové formy na první foukání

Obrázek 59 *Úvahy o kuželu protínající nafukovací tvar*

Obrázek 60 *Vizualizace Two Cones Object*

Obrázek 61 *Realizace ve školní sklářské huti ve Valašském Meziříčí*

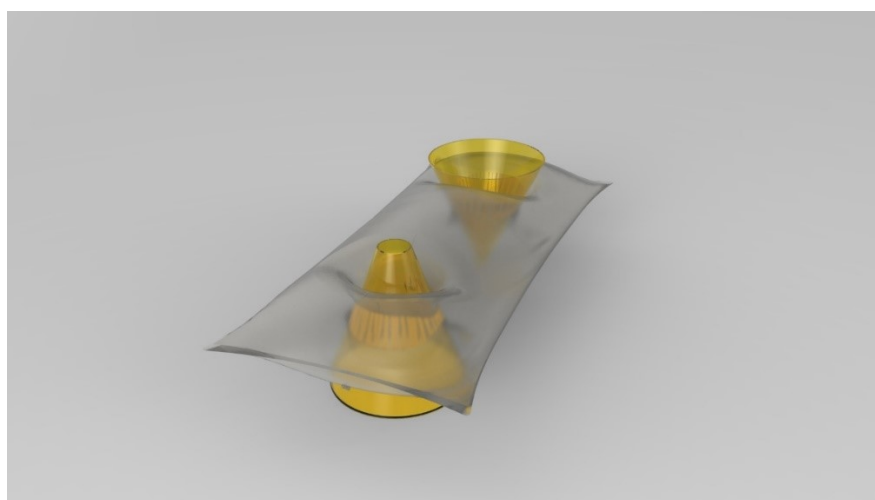
Samotné skleněné tvary vznikaly pomocí foukání skla do dřevěné bukové formy. Následně po vychlazení byly jednotlivé kusy opuknuty v potřebných výškách a zabroušeny na hladinách. V dílně firmy Fatra a.s. jsem vyrobil dva nafukovací kruhy z matné fólie opatřené ventilkem, které jsme svařili pomocí vysokofrekvenčního svařování.

Obrázek 62 *Realizace objektu Two cones*

3.3.2 Objekt Pillow vase

Objekt Pillow vase pracuje taktéž ze základním tvarem kužele. Jsou jimi vlastně dva kužely každý v opačné protichůdné poloze. Pracoval jsem zde s myšlenkou, kdy jeden z tvarů tvoří stabilní základnu a druhý tvar díky němu může balancovat na špici. Dva kužely jsou spojeny nafukovacím polštářem, bez kterého by celý objekt nemohl fungovat.

Obrázek 63 *Pillow vase*

Nafukovací obal, polštář zde působí jako zásadní podpůrný prvek, který umožňuje balancování druhého kužele. V případě tohoto objektu jsem použil čirou fólii, aby byl průnik nafukovacím polštářem dobře viditelný. Pracoval jsem s velmi výraznou žlutou barvou skla, záměrem bylo upozornit na průnik nafukovacím tvarem. Žlutá barva snadněji přenáší vjem plastové nádoby. Ve výsledku je materiál hůře definovatelný a stírá se hranice mezi plastovým a skleněným materiálem.

Při výrobě nafukovacího polštáře jsem nejprve vycházel z jednoduchého obdélníkového tvaru. Tedy dvě na sobě položené fólie s dvěma dírami uvnitř. Později se však ukázalo, že tvar je po nafouknutí velmi deformovaný právě z důvodu dvou vnitřních kruhů. Musel jsem tedy vyrobit nový nafukovací polštář, jehož vnitřní díry obsahovaly přivařené obvodové stěny, díky čemuž se mohl vzduch rovnoměrněji v nafukovacím tvaru rozložit. Polštář tak nabyl plnější formy a kužely v něm lépe držely stabilitu. Objekt funguje také díky dobré přilnavosti fólie k hladkému povrchu foukaného skla, tudíž jsou kužely doslova zaklíněny

v nafukovacím tvaru. Skleněný kužel, který balancuje na hrotu je obepnutý tenkým čirým páskem, aby jeho zafixování v nafukovacím tvaru bylo stabilnější.

Obrázek 64 Objekt *Pillow Vase*

3.3.3 Objekt *Howercraft* (vznášedlo)

Zde jsem měl jasnou představu, a to nechat sklo volně levitovat na nafukovacím tvaru bez doteku se zemí. Bylo potřeba vymyslet vzdušnou konstrukci, která bude mít odlehčenou podstavu. Vycházel jsem z nafukovacího kruhu, ze kterého vycházejí vzduchové podpěry nadzvedávající kruh společně se skleněným tvarem. Speciální v tomto případě byla výroba samotného nafukovacího tvaru. Nejprve jsem nastříhal fólie na jednotlivé díly nohou. V podstatě je to nafouklá trubice, která vznikne z jednoho kusu fólie, kterou jsem přehnul a podélně na konci pak svařil. Svařený rukáv se po té navleče na kruhovou elektrodu a přiloží na vystřižené kolečko z fólie. Tím se z jedné strany rukáv uzavře. Po té se elektroda navléká z druhé strany rukávu a přiloží se na vystřižený kruh, tedy horní nafukovací díl objektu a přivaří. Jakmile se navaří všechny nohy na spodní fólii kruhu, přiložili jsme horní stranu a velkou kruhovou elektrodou vše svařili dohromady. Okrajová část elektrody je mírně vystouplá a ostrá, tím pádem po svaření lze přebytečnou fólií okolo svařené části jednoduše odtrhnout. Horním nafukovacím kruh má uprostřed také prodloužený otvor, vnitřní „tunel“. Tuto část je potřeba vždy navařit jako první před konečným uzavřením celého nafukovacího

tvaru. Tudíž jakákoliv chyba v začátcích se na konci procesu po nafouknutí může stát osudovou. Většina úniku vzduchu pochází právě z místa sváru z důvodu nedokonalého svaření vrstev fólií.

V tomto případě nafukovacího předmětu jsem použil transparentní čiré fólie. Je zajímavé vidět, k jakému dokonalému splynutí dojde pokud je na tento čirý nafukovací objekt položen tvar z čirého skla. Světelné vlastnosti a vzhled jsou téměř totožné a celý objekt působí velmi vzdušně až étericky.

Obrázek 65 *Vizualizace objektu*

Obrázek 66, Obrázek 67 *Realizace objektu*

Otázkou skleněného válce, tedy vázy bylo, jakým způsobem jej upevnit k nafukovací části. Rozhodl jsem se využít transparentní borosilikátové trubice, která plynule prochází nafukovacím tvarem až do skleněného válce. Všechny tři části tedy do sebe zapadají.

Obrázek 68 *První pokusy spojení s nafukovacím tvarem*

Jedním z dalších způsobů spojení skleněného tvaru s nafukovacím objektem je právě hrot. Vytvořil jsem skleněný tvar vycházející z válce, na jehož spodní části tvar přechází do skleněného hrotu. Hrot se pak zabodává vprostřed nafukovacího kruhu, čímž je sklo zafixováno na nafukovacím zakulaceném tvaru.

3.3.4 Kompozice barevných objektů

V průběhu tvorby s nafukovacím materiálem jsem při práci objevoval další zajímavé formy a kompozice. Zaujal mne tvar vycházející z válce, který je na své spodní části zakončen hrotem. Sám o sobě tedy nemůže setrvat ve vzpřímené poloze. Spolu s nafukovacím tvarem je ale schopen fungovat. U tohoto objektu jsem se nechal inspirovat barvou fólie, která již není v nabídce firmy a dříve se vyráběla pro termovaky. Přizpůsobil jsem i barvě skla. Jednotlivé tvary se tak barevně navzájem prolínají. Poměrně živá barva skla taktéž může evokovat plastový materiál. Ze zkušenosti z první výstavy těchto předmětů na milánském Design Weeku, je kombinace materiálů velmi dotekově přitažlivá. Téměř první intuitivní reakcí návštěvníků byl dotek nafukovacích částí a po té dotek na sklo.

Obrázek 69 *Zkouška kompozice*

Nafukovací kruhový polštář drží rozestup mezi proti sobě směřovanými hroty válců, které zvencí nejsou příliš vidět. Vyvstává tak otázka, zdali jsou tvary na sobě jen volně položeny, nebo jsou nějakou cestou spojeny.

3.3.5 Světelný objekt

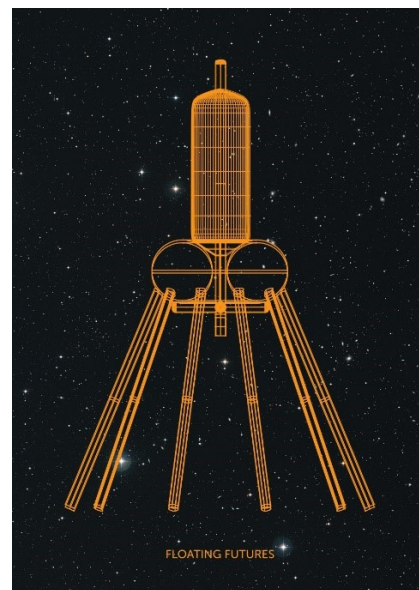
Při tvorbě tímto vzdušným materiálem, jsem byl fascinován jednoduchostí a hravostí, se kterou po nafouknutí tvar expanduje do prostoru. Ovlivněn touto myšlenkou jsem se rozhodl navrhnout prostorový světelný objekt. Představa expanze a prostorově výrazného nafukovací objektu vyústila do formy futuristického objektu - svítidla, ve kterém jsem se nechal vézt přirozenou rozpínavostí nafukovacích tvarů, tedy „chapadel“ jež jsou svírána mezi dvě skleněné části. Základem konstrukce je trubice kterou je nejprve provlečen nafukovací objekt a po té skleněný oválný tvar. Borosilikátová trubice je ve spodní části opatřena křížovým skleněným zakončením, tudíž jednotlivé komponenty zůstanou zafixovány a křížová borosilikátová konstrukce se stala i nosným prvkem.

Obrázek 70 *Prvotní Vizualizace svítidla*

Obrázek 71 *Vizualizace svítidla*

Obrázek 72 Realizace nafukovací části ve firmě Fatra, a.s., Obrázek 73 *Plakát*

Svítilno vzniklo pro projekt Floating Futures prezentovaný na milánském Design Weeku, kombinuje nafukovací tvar a borosilikátovou konstrukci s hutně foukaným tvarem. Z důvodu uspořádání všech vystavených objektů na velmi malé ploše, nakonec objekt nebyl prezentován. Ve spolupráci s Renatem Japim, jsme realizovali kolekci borosilikátových objektů a svítidel ve firmě KAVALIERGLASS,a.s. Měl jsem tak možnost nechat vyrobit speciálně pro tento objekt vnitřní borosilikátovou konstrukci. Vycházel jsem z principu jednoduchého skleněného tvaru, který svou váhou sedí na nafukovacím tvaru, položeném na skleněném borosilikátovém kříži.

Hutní skleněný tvar byl vyfouknut do bukové dřevěné formy, jejíž výška přesahovala 53 cm, tvar tedy nabyl větších rozměrů a výška svítidla se pohybuje okolo 130 cm . Po chladícím procesu jsem tvar zabrousil a z druhé strany provrtal, abych umožnil průchod kabeláží a mohl v tomto místě vytvořit systém na zavěšení objektu.

Nafukovací tvar, byl vyroben velmi podobným způsobem jako u objektu s nafukovacími nohami. Zde však délka jednoho rukávu přesahovala 60 cm. Po celém zkompletování jsme na druhý den zjistili, že se tvar vyfukuje. Jediným způsobem jak se dá zjistit, jestli daný tvar drží vzduch je dvou denní doba, kdy se ve Fatře, a.s. všechny nafukovací produkty nafouknou a po nabyté lhůtě projdou vyřazovací selekcí. V případě, že někde uchází vzduch, je možné tvar spravit „zalátováním“. Je to často komplikovaný proces, stejně tak jako u tohoto objektu, který jsme museli nejdříve rozpárat a následně zevnitř zalátovat kouskem fólie. Po té se vše musí opět svařit a tvar uzavřít.

Obrázek 74 Světelný zdroj – Dragon Eye⁹¹

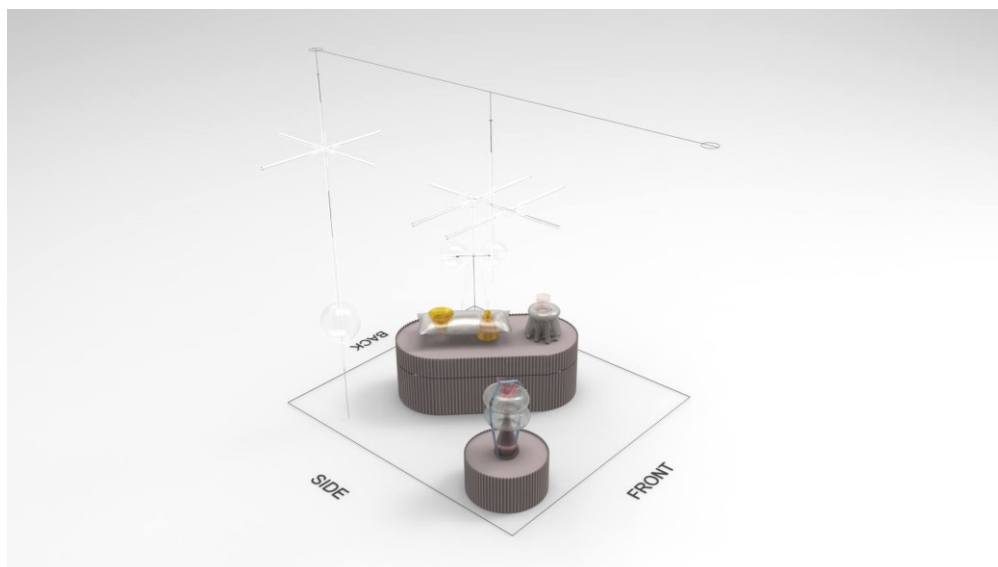
⁹¹ Osram Led De1-w4f-830-g3 Dragon Eye. In: *Penn Elcom Online* [online]. © Penn Elcom & Export Technologies, 2019 [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <https://www.pennelcomonline.com/Images/Models/Full/5732.jpg>

Jako světelný zdroj jsem se rozhodl použít tento typ led svítidla, jehož průměr je tak malý, že je možné jej vložit do borosilikátové skleněné trubice. Světlo svítí centrálním zaostrěným bodem. Příkon tohoto typu svítidla je 1,1 W a bude k němu napojen adaptér. Světlo bude vloženo zespodu do vertikální trubice protínající nafukovací část následně skleněný tvar a kabeláž bude vyvedena horní části objektu ven, směrem ke stropu.

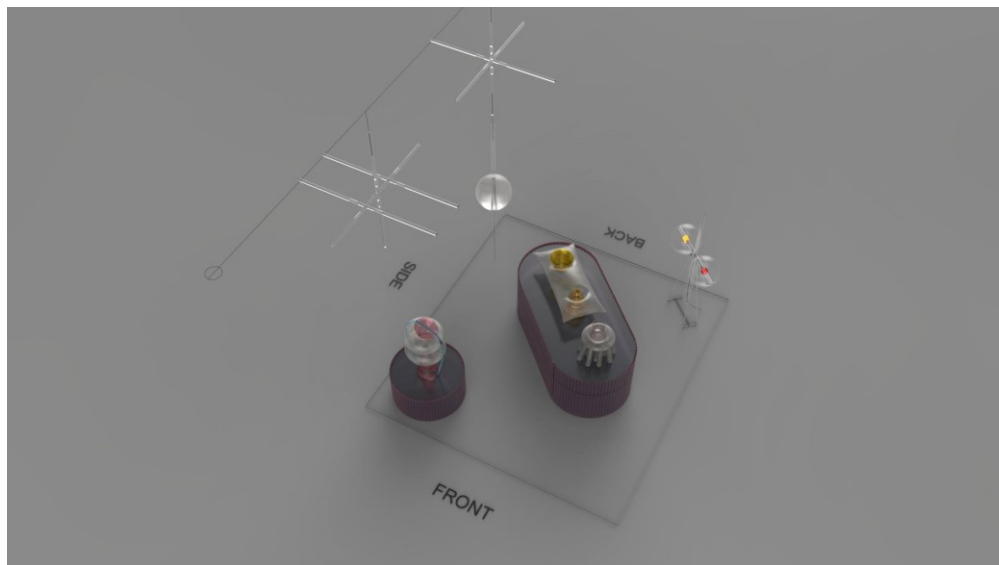
4 INSTALACE A PREZENTACE

Dlouho jsem uvažoval nad podobou instalování těchto nafukovacích produktů. Zejména bylo potřeba dobře odprezentovat výstavu Floating Futures v Miláně. Kde jsme s kolegou na instalaci získali prostor 4,5 m². Byla tedy výzva popasovat se s instalací sedmi objektů na tak malé ploše. Objekty, které jsem vytvořil byly ponechány na soklech, kdežto kolegovy trubicové objekty jsme zavěsili v prostoru nad stánkem.

Intuitivně jsem pro podstavce hledal materiál, který by byl co nejvíce průhledný a mohl mít i jistou spojitost se skleněnými, či nafukovacími tvary. Jediný materiál, který odpovídal těmto kritériím byly různé desky z PVC. Zaměřil jsem se více na plastové střešní krytiny. Materiál, který je ohebný, průsvitný a lehký. Nejvíce těmto požadavkům odpovídaly trapézové PVC plechy, jejichž členitý povrch komunikoval s přirozeným vrásněním tvarů nafukovacích objektů a také barevností. Číré trapézové plechy z pvc jsou přesně jako fólie z Fatry, a.s. mírně namodralé. Našel jsem tak zajímavý materiál jehož použití v tomto projektu bylo nejen logické, ale i z mého experimentálního pohledu zajímavé a přínosné.

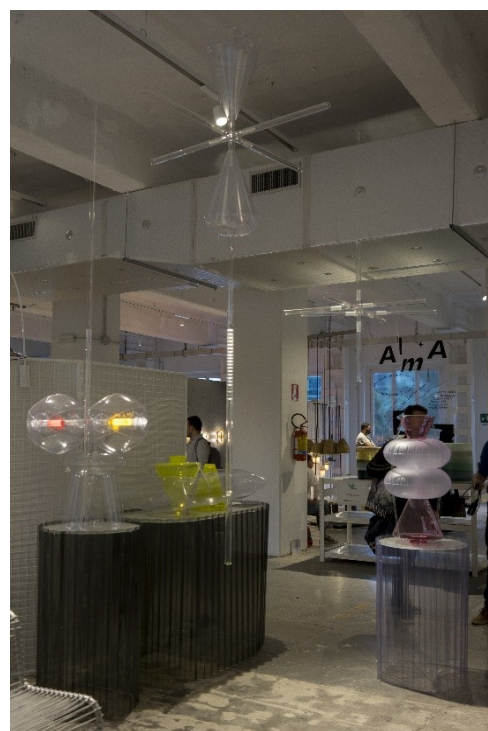

Obrázek 75 Návrh uspořádání soklů s objekty pro výstavu v Miláně

Obrázek 76 Instalace na půdorysu 4,5 m²

Ze zkušenosti z výstavy v Miláně jsem si odnesl poznatek, že i když je instalace dobře naplánována, nemusí to být vždy zaručený úspěch. Pokud je příliš mnoho vystavovatelů na jednom místě blízko sebe, je vždy potřeba připravit oddělovací příčky, které jsme z kapacitních finančních i časových důvodů nestačili postavit. Je jednoznačné, že tento projekt si zaslouží svůj samostatný prostor, tak aby v daném místě mohl vyniknout.

Obrázek 77, Obrázek 78 Instalace Projektu *Floatin' Futures* v Miláně

Projekt Floating Futures, který v rámci této diplomové práce vznikl ve spolupráci s kolegou Renatem Japim byla pro mne naprosto nová zkušenost. Příprava projektu si vyžádala bezmála osmiměsíční přípravy. Od prvotních skic, přes tvorbu vizualizací, soutěžení financí v rámci grantového řízení a zúčastnění se mezinárodního Open Callu Ventura Future 2019, jsme se dostali do bodu, kdy jsme mohli oslovit firmy Fatra a.s. a KAVALIERGLASS, a.s. ke spolupráci. Během čtyř měsíců jsme následně realizovali všechny navrhnuté objekty.

4.1 Instalace v 94. budově areálu Svit, Zlín

V areálu zlínského Svitu 94. budovy, budu mít možnost projekt vystavit v daleko větších prostorách. Jelikož objektů vzniklo více, než jsem mohl v Miláně vystavit, budu na prezentaci této diplomové práce rozšiřovat i počty soklů. Chtěl bych vystavit všechny kompozice a možnosti, které jsem v průběhu realizace objevil a neměl jsem příležitost je nainstalovat. Sokly by tak měly být celkem čtyři. Nad rozestavěnými sokly, by pak měl být zavěšen světelný objekt.

Součástí diplomové práce je šest objektů, které kombinují nafukovací fólie se sklem. Budou instalovány na PVC soklech, které se přirozeně stávají součástí objektu a mohou tak tvořit jeden celek. Industriální prostředí 94. budovy má živou přiznanou industriální atmosféru. Myslím, že propojení nafukovacích fólií a skla v tomto čistém prostoru bude funkční.

Obrázek 79 94. budova, Svit, Zlín

Obrázek 80 *Pracovní skica rozmístění objektů*

Obrázek 81 *Pracovní skica rozmístění objektů*

Chtěl bych nechat působit propustnost plastového trapézového plechu v prostoru. Instalace by tak měla působit lehce a vzdušně. Zvažuji i možnost site - specific instalace z podobných materiálů, které jsem použil v této práci. Mohlo by vzniknout zajímavé propojení vystavených objektů s prostorem.

ZÁVĚR

V závěru bych chtěl zhrnout několikatisící přípravy tohoto projektu. Musím říci, že jsem nasbíral mnoho zkušeností nejen při výrobě nafukovacích objektů, ale také především v komunikaci. Komunikace s firmami, jejich marketingovými zástupci a designéry. Situace byla o to složitější, protože jsem nenabízel návrh realizovatelného produktu, se kterými by firmy v budoucnu mohly obohatit svůj repertoár. Ale následoval jsem inspiraci, která se zakládala na konceptuální rovině, která měla velmi experimentální přesahy. Vycházel jsem z vlastního přesvědčení, že pokud chci najít nová řešení či směr vývoje, je nutné začít experimentovat a věnovat se podstatě a základní myšlence.

Vizualizace, kterých jsem se držel, byly naplněny v reálné formě celkem uspokojivě. Byl jsem mírně zaskočen problémovou výrobou nafukovacích předmětů a to i přesto, že jsem s nimi měl předchozí zkušenost. Nafukovací tvary jsou velmi nestále a některé z nich jsme museli opakovaně látovat, protože ucházel v místě svárů vzduch. V budoucích realizacích je tak potřeba tyto kritéria vzít v úvahu. Již v začátcích jsem vycházel s velmi jednoduchých forem, abych dokázal využít elektrody, které firma Fatra, a.s. měla k dispozici. Výroba nakonec i tak byla úspěšná a realizace naplnila má očekávání.

Ve školní ateliérové huti jsme realizovali všechny foukané tvary, které dopadly velmi dobře. Byly vyrobeny čtyři kusy dřevěných bukových forem, do kterých se následně foukalo. Brevné odstíny skleněných rubínů, které jsem pro některé objekty záměrně použil v barevných variantách připomínající plastový nádech, taktéž dokázaly naplnit svou úlohu.

Posledním bodem tohoto projektu bude výstava v areálu Svitů v 94. budově ve Zlíně. V neposlední řadě se budu věnovat dotažení projektu dokonce a vystavení všech jeho realizací. Jsem přesvědčen, že celková instalace bude vypadat velmi vzdušně a daný prostor instalaci podpoří. Mým cílem v projektu bylo objevit kontrasty a především nové cesty v tvorbě se sklem, čehož jsem i po jistých nesnázích dosáhl a s jistotou mohu konstatovat, že jsem narazil na nové směry, na které mohu v budoucnu navázat.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Roška, Radim. MODERNIZACE VÝUKY NOVĚ ZŘÍZENÉHO ATELIÉRU DESIGNU SKLA. *TECHNOLOGIE VÝROBY SKLA 2*. místo neznámé: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

RAAB, Miroslav. *Materiály a člověk: netradiční úvod do současné materiálové vědy*. Praha: Encyklopedický dům, 1999. ISBN 80-86044-13-0.

MIODOWNIK, Mark. *Neobyčejné materiály: podivuhodné příběhy látek, které vytvářejí náš svět*. Přeložil Aleš DROBEK. Praha: Dokořán, 2016. Aliter (Dokořán). ISBN 978-80-7363-765-1.

JANOŠČÍK, Václav. Objekt. JANOŠČÍK, Václav. *Objekt: Traumatizované a maskované objekty*. Praha: Kvalitář, 2015, s. 17-18. ISBN 978-80-260-8639-0.

KOLESÁR, Zdeno. *Kapitoly z dějin designu*. 1. Praha: Vysoká škola umělecko-průmyslová v Praze, 2004. ISBN 80-86863-03-4.

BRUTHANSOVÁ, Tereza a Petr NIKL. Libuše Niklová. 2010. *Arbor vitae societas*, 2010. ISBN 978-80-904534-1-8.

GROSENICK, Uta., Burkhard RIEMSCHNEIDER a Hans Werner. HOLZWARTH. *Art now: 137 artists at the rise of the new millennium = 138 Künstler zu Beginn des 21. Jahrhunderts = 138 artistes au commencement du 21eme siècle*. Los Angeles: Taschen, 2013. ISBN 9783836528160.

PETROVÁ, Sylva. *České sklo*. Druhé revidované, doplněné a rozšířené vydání. V Praze: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2018. ISBN 978-80-87989-50-0.

HALBERTSMA, Hidde. *Encyklopedie starožitností*. Praha: Rebo Productions, c2000. ISBN 80-7234-121-9.

Úvod. MLEZIVA, Josef. *Polymery: Struktura, vlastnosti a použití*. Brno: Sobotáles, 1993, s. 13-15. ISBN 80-901570-4-1.

FRANCIS, Sharon. Wine Rack and Star Vase. *Bubbleecture*. 1. London: Phaidon Press Limited, 2019, s. 287. ISBN 978 0 7148 7777 8

BUSCH, Jason T. a Rachel DELPHIA. *Decorative arts and design: collection highlights*. Pittsburgh, Pa.: Carnegie Museum of Art, c2009. ISBN 978-0-88039-052-1.

KINTERA, Krištof. *Nic si o tom nemyslet: Think nothing about it*. Přeložil Šimon PELLAR.
Praha: Baobab, 2017. ISBN 978-80-7515-064-6.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

aj.	a jiné
apod.	a podobně
např.	například
aj.	to je
mm	milimetr
m	metr
m ²	metr čtvereční
tzv.	tak zvaně

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 <i>Žardiniéry, Josef Riedl, Dolní Polubný, 1885 – 1890</i>	14
Obrázek 2 <i>Vázy pro projekt Redesign, foto: Lucie Schubertová</i>	14
Obrázek 3 <i>Nafukovačka I.</i>	15
Obrázek 4 <i>Nafukovačka II.</i>	16
Obrázek 5 <i>Libuše Niklová</i>	18
Obrázek 6 <i>Formule</i> , Obrázek 7 <i>Bulík</i>	20
Obrázek <i>Pláštěnky Soulmates</i> 8, Obrázek 9 <i>Pláštěnky Soulmates</i>	21
Obrázek 10 <i>Svitidlo Cloud – Ondřej Lalák</i>	22
Obrázek 11 <i>Rescue – Matěj Neubert</i>	22
Obrázek 12 <i>Speciální nafukovací obal na přepravu láhví</i>	25
Obrázek 13 <i>Miluše a René Roubíčkovi.</i>	27
Obrázek 14 <i>Skleněné tavené plasty autorské dvojice Brychtová-Libenský, Otisk velkého anděla II.</i>	27
Obrázek 15 <i>Design by Qubus: Bucquet</i> Obrázek 16 <i>Váza, 2014</i>	28
Obrázek 17 <i>Blow Inflatable Armchair</i>	29
Obrázek 18 <i>Objekt Hollowware : 2006</i> , Obrázek 19 <i>Gold Bracelet, Gold Heart, 2003</i>	30
Obrázek 20 <i>Blow me up</i> , Obrázek 21 <i>Inflatable light</i>	31
Obrázek 22 <i>Light - Labyrinth</i>	32
Obrázek 23 <i>Light Oval</i>	32
Obrázek 24 <i>Giraffe in Yellow – losing the shape, L. Niklová</i>	33
Obrázek 25 <i>Red Bull Belzebub at his Early Age, L. Niklová remaked</i>	34
Obrázek 26 <i>Group Vase</i>	36
Obrázek 27 <i>Group vase</i> , Obrázek 28 <i>Owca</i>	37
Obrázek 29 <i>Fruit Bowl</i>	38
Obrázek 30 <i>Star vase</i> , Obrázek 31 <i>Egg cup</i>	38
Obrázek 32 <i>Inflatables: No.50</i> , Obrázek 33 <i>Untitled Inflatable</i>	39
Obrázek 34 <i>Inflatables No.56</i>	40
Obrázek 9 <i>Untitled 1998 Installation</i> Obrázek 35 <i>Spacial Explorations with Balloons</i>	41
Obrázek <i>Unterwegs</i> 36	42
Obrázek 37 <i>#36 2015 HD Video</i>	43

Obrázek 38 <i>Objekt Ručník</i> , Obrázek 39 <i>Objekt Hrnek a balónek</i>	44
Obrázek 40 <i>#73 2012 HD video</i>	45
Obrázek 41 <i>Inflatable Flower and Bunny (Tall White, Pink Bunny)</i>	46
Obrázek 42 <i>Baloon dog</i>	46
Obrázek 43 <i>Baloon Venus</i>	47
Obrázek 44 <i>Instalace Comfort #17</i>	48
Obrázek 45 <i>Comfort 14 na budově Slovenského rozhlasu</i>	49
Obrázek 46 <i>Ateliérová dílna nafukovacích hraček firmy Fatra a.s.</i>	50
Obrázek 47 <i>Projekt Floating Futures, Tomáš Krejčí a Renato Japi</i>	51
Obrázek 48 <i>Balancující vázy</i>	54
Obrázek 49 <i>Návrh světelného objektu</i>	54
Obrázek 50 <i>Nafukovací květináč pro kaktus</i>	55
Obrázek 51, Obrázek 52 <i>Základní kompozice s kuželem</i>	56
Obrázek 53 <i>Vizualizace kužele a nafukovačky</i>	56
Obrázek 54 <i>Projekt Floating Futures, Plakát</i>	57
Obrázek 55 <i>Ukázka svařování fólií mosaznou elektrodou</i>	58
Obrázek 56 <i>Uskladněné fólie ve firmě Fatra a.s.</i>	58
Obrázek 57 <i>Kruhová svařovací elektroda</i>	58
Obrázek 58 <i>Příprava čerstvé bukové formy na první foukání</i>	59
Obrázek 59 <i>Úvahy o kuželu protínající nafukovací tvar</i>	60
Obrázek 60 <i>Vizualizace Two Cones Object</i>	60
Obrázek 61 <i>Realizace ve školní sklářské huti ve Valašském Meziříčí</i>	61
Obrázek 62 <i>Realizace objektu Two cones</i>	61
Obrázek 63 <i>Pillow vase</i>	62
Obrázek 64 <i>Objekt Pillow Vase</i>	63
Obrázek 65 <i>Vizualizace objektu</i>	64
Obrázek 66, Obrázek 67 <i>Realizace objektu</i>	64
Obrázek 68 <i>První pokusy spojení s nafukovacím tvarem</i>	65
Obrázek 69 <i>Zkouška kompozice</i>	66
Obrázek 70 <i>Prvotní Vizualizace svítidla</i>	67
Obrázek 71 <i>Vizualizace svítidla</i>	67
Obrázek 72 <i>Realizace nafukovací části ve firmě Fatra, a.s.</i> , Obrázek 73 <i>Plakát</i>	67
Obrázek 74 <i>Světelný zdroj – Dragon Eye</i>	68

Obrázek 75 <i>Návrh uspořádání soklů s objekty pro výstavu v Miláně</i>	69
Obrázek 76 <i>Instalace na půdorysu 4,5 m²</i>	70
Obrázek 77, Obrázek 78 <i>Instalace Projektu Floating Futures v Miláně</i>	70
Obrázek 79 <i>94. budova, Svit, Zlín</i>	71
Obrázek 80 <i>Pracovní skica rozmístění objektů</i>	72
Obrázek 81 <i>Pracovní skica rozmístění objektů</i>	72

SEZNAM ZDROJŮ OBRÁZKŮ

- 1) Vlastní zdroje
- 2) Žardiniéry/Bowls. In: *Ministerstvo kultury ČR* [online]. není známo: Ministerstvo Kultury ČR, 2017 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/t17-redesign-katalog-finalpdf-000012-5860.jpg
- 3) ¹ Libuše Niklová. In: *Www.designbuy.cz* [online]. [cit. 2019-03-03]. Dostupné z: <http://www.designbuy.cz/designers/44.jpg>
- 4) Libuše Niklová. In: *Www.idnes.cz* [online]. idnes.cz, 2013 [cit. 2019-03-03]. Dostupné z: https://1gr.cz/fotky/idnes/13/101/cl6/VHA4e643d_Z_Z_IMG_8013.jpg
- 5) Designér Jan Čapek: Zkrotit vzduch bylo nesmírně složité. In: *Český rozhlas* [online]. Český rozhlas, 2016, 4.12.2016 [cit. 2019-04-26]. Dostupné z: <https://vl-tava.rozhlas.cz/designer-jan-capek-zkrotit-vzduch-bylo-nesmirne-slozite-5058645#&gid=1&pid=1>
- 6) ¹ Designér Jan Čapek: Zkrotit vzduch bylo nesmírně složité. In: *Český rozhlas* [online]. Český rozhlas, 2016, 4.12.2016 [cit. 2019-04-26]. Dostupné z: <https://vl-tava.rozhlas.cz/designer-jan-capek-zkrotit-vzduch-bylo-nesmirne-slozite-5058645#&gid=1&pid=3>
- 7) ONDROUŠKOVÁ, Tereza. Pláštěnky Soulmates - Dialog mezi průmyslovým produktem a oděvním objektem. In: *Czech design* [online]. Praha: Czech design, 2018 [cit. 2019-04-26]. Dostupné z: <http://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/transparentni-plastenky-ozvlastnila-objekty-od-fatry-michaela-capkova-predstavila-vo-deodolnou-kolekci>
- 8) ONDROUŠKOVÁ, Tereza. Pláštěnky Soulmates - Dialog mezi průmyslovým produktem a oděvním objektem. In: *Czech design* [online]. není známo: Czech Design, 2018 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <http://www.czechdesign.cz/files/49869-06.jpg>
- 9) MIKOŠKA, Jan. Cloud. In: *Czech design* [online]. Praha: Czech design, 2016 [cit. 2019-04-27]. Dostupné z: <http://www.czechdesign.cz/files/lala.jpg>
- 10) ¹ NEUBERT, Matěj. Rescue 2018. In: *Https://piknow.net* [online]. piknow.net, 2018, 2018 [cit. 2019-04-27]. Dostupné z: <https://piknow.net/discovery/rescue-2018-made-by-atneubertmatej-co-op-atkubaz-p-Bo7CdPsbDAe>
- 11) Speciální obal na skleněné láhve. In: *Speed kurýr* [online]. Praha: SPEEDY JT s.r.o. Na Hutmance 300/7, 158 00 Praha, 2019 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <http://www.speedykuryr.cz/get.php?id=313>

- 12) Miluše a René Roubíčkovi: Miluše a René Roubíčkovi vystavili na Špilberku sklo. In: [Http://www.designmagazin.cz](http://www.designmagazin.cz) [online]. Designmag [cit. 2019-03-17]. Dostupné z: <http://www.designmagazin.cz/foto/2015/07/vystava-miluse-a-rene-roubickovi-sklo-8.jpg>
- 13) ČERNOHORSKÝ, Štěpán. Skleněné tavené plastiky autorské dvojice Brychtová-Libenský (foto: Štěpán Černohorský). In: [Http://www.designmagazin.cz](http://www.designmagazin.cz) [online]. Designmag [cit. 2019-03-17]. Dostupné z: <http://www.designmagazin.cz/foto/2015/07/vystava-miluse-a-rene-roubickovi-sklo-8.jpg>
- 14) In: [Www.qubus.cz](http://www.qubus.cz) [online]. Qubus design [cit. 2019-03-17]. Dostupné z: <http://www.qubus.cz/cs/produkty/bucket>, In: [Www.qubus.cz](http://www.qubus.cz) [online]. Qubus design [cit. 2019-03-17]. Dostupné z: http://qubus.cz/admin/img/works/2015-01-10-201636_DSC0012.jpg
- 15) 2014, Jakub Berdych, váza, sklo, limited collection. In: [Qubus](http://qubus.cz) [online]. není známo: Qubus, 2014 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: http://qubus.cz/admin/img/works/_DSC0014.jpg
- 16) Blow Inflatable Armchair. In: [Www.moma.org](http://www.moma.org) [online]. není známo: <https://www.moma.org>, 2019 [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: https://www.moma.org/learn/moma_learning/_assets/www.moma.org/wp/moma_learning/wp-content/uploads/2014/06/Lomazzi-Blow-Chair-2-469x363.jpg
- 17) Hollowware, 2006. In: [Http://kimbuck.dk](http://kimbuck.dk) [online]. Kim Buck, 2006 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: http://kimbuck.dk/___impro/1/onewebmedia/'Hollowware',%202006.jpg?etag=%223695a-57064b6e%22&sourceContentype=image%2Fjpeg&ignoreAspectRatio&resize=641%2B398&extract=145%2B0%2B468%2B398&quality=85
- 18) Gold bracerlot, Gold Heart. In: Pinterest.com [online]. Pinterest, 2012 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://i.pinimg.com/564x/e8/0b/93/e80b9368eaa6eca9f397dff838861c75.jpg>
- 19) Blow me up, Inflatable. In: [Design boom](http://Designboom.com) [online]. není známo: Design Boom, 2017 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <https://static.designboom.com/wp-content/uploads/2017/08/ingo-maurer-blow-me-up-inflatable-lamp-video-designboom-07.jpg>
- 20) Blow me up, Inflatable 1. In: [Design boom](http://Designboom.com) [online]. není známo: Design Boom, 2017 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <https://static.designboom.com/wp-content/uploads/2017/08/ingo-maurer-blow-me-up-inflatable-lamp-video-designboom-04.jpg>

- 21) VERMOUZEK, Jan. Light - Labyrinth. In: *Pavel Korbička* [online]. Pavel Korbička, 2019 [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: http://www.korbicka.cz/up/max_201903262258_02-Korbicka_7167web.jpg
- 22) PORCAR, Zdeněk. Light - Oval. In: *Pavel Korbička* [online]. Pavel Korbička, 2013 [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: http://www.korbicka.cz/up/max_201801121914_2013-14-Korbicka-Oval.jpg
- 23) Giraffe in Yellow – loosing the shape, L. Niklová remaked. In: *Krištof Kintera* [online]. není známo: Krištof Kintera, 2011 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <http://kristofkintera.com/img-work/giraffe-in-yellow/giraffe-in-yellow1.jpg>
- 24) Red Bull Belzebub at his Early Age, L. Niklová remaked. In: *Krištof Kintera* [online]. není známo: Krištof Kintera, 2011 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <http://kristofkintera.com/img-work/red-bull-belzebub/red-bull-belzebub1.jpg>
- 25) Group Vase. In: *Http://agnieszkabar.pl* [online]. PL: Agnieszka bar, 2014, 2014/07 [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <http://agnieszkabar.pl/wp-content/uploads/2014/07/group-7.jpg>
- 26) Group vase. In: *Manufactured Culture* [online]. PL: Manufactured culture, 2019 [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <https://www.manufacturedculture.com/group-vase.html>
- 27) „Owca”, proj. Agnieszka Bar / fot. materiały prasowe. In: *Https://www.harpersbazaar.pl* [online]. Harpers Bazaar [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <https://img1.harpersbazaar.pl/a/19/04/owca-proj-agnieszka-bar-1-15e0f.jpg>
- 28) Fruit Bowl. In: *Generate* [online]. není známo: Generate, není známo [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: https://cdn.shopify.com/s/files/1/0007/6342/8930/products/9dfffd274347c9d20c82a6c8f7310eaae_1024x1024.jpg?v=1530107492
- 29) Star Vase. In: *Inflate* [online]. není známo: Inflate Studio, 1997 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <http://inflate.co.uk/wp-content/uploads/2015/03/starvase-web-1x2.jpg>
- 30) Egg Hoop, Mike Sodeau 1995. In: *Inflate* [online]. není známo: Inflate studio, 1995 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: http://inflate.co.uk/wp-content/uploads/2016/11/EGG_CUP_WEB.jpg
- 31) Matthew Szösz Inflatables: No.50 fused and inflated glass 28" x 13" x 9.5". In: *Morgan Glass Gallery*[online]. 2014: © 2013 Morgan Glass Gallery [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: www.morganglassgallery.com

- 32) Matthew Szosz Untitled Inflatable #75g, Fused and Inflated Glass, Contemporary Sculpture 2018. In: *Istdibs* [online]. © Istdibs, Inc. 2019, 2019 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.1stdibs.c>
- 33) Inflatables: No.56 fused and inflated glass. In: *Morgan glass Gallery* [online]. Pittsburgh: Morgan Glass Gallery, 2013 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: [http://www.morganglassgallery.com/images/Szosz_untitled\(inflatable\)no56.jpg](http://www.morganglassgallery.com/images/Szosz_untitled(inflatable)no56.jpg)
- 34) Yellow Balloon by Hans Hemmert. In: *Curiator* [online]. není známo: Curiator, 2013 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: https://images.curia-tor.com/images/t_x/art/c2c8366840a19755a39161c4dba25b73/hans-hemmert-yellow-balloon.jpg
- 35) Revisiting Hans Hemmert's Spacial Explorations with Balloons. In: *HI Fructose* [online]. není známo: Hi Fructose, 2018 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: https://farm1.staticflickr.com/943/27246070527_7cb4bd318a_o.jpg
- 36) Unterwegs ("On the Road"), 1996. *Arts Mania* [online]. není známo: © Hans Hemmert and VG Bild Kunst, 1996 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: https://artsmania.files.wordpress.com/2018/09/16_hemmert_unterwegs.jpg?w=640&h=401
- 37) #36 2015 HD Video. In: *Johana Střížková* [online]. není známo: JOhana Střížková, 2015 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <http://www.johanastrizkova.cz/sites/default/files/videos/original/36-HD.mp4>
- 38) #41 2011 Objekt, mýdlo, ručník, hrnek a balonek. In: *Johana Střížková* [online]. není známo: Johana Střížková, 2011 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: http://www.johanastrizkova.cz/sites/default/files/styles/500_width/public/1475147639_6.jpg?itok=umSXyyob
- 39) #41 2011 Objekt, mýdlo, ručník, hrnek a balonek. In: *Johana Střížková* [online]. není známo: Johana Střížková, 2011 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <http://www.johanastrizkova.cz/?q=work/41>
- 40) ¹ #73 2012 HD video. In: *Johana Střížková* [online]. není známo: Johana Střížková, 2012 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <http://www.johanastrizkova.cz/sites/default/files/videos/original/73-SD.mp4>
- 41) Inflatable Flower and Bunny (Tall White, Pink Bunny): vinyl, mirrors 32 x 25 x 19 inches 81.3 x 63.5 x 48.3 cm © Jeff Koons 1979. In: *Jeff Koons* [online]. Jeff Koons, 2019 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: http://www.jeffkoons.com/sites/default/files/artwork-images/inf5_sm.jpg
- 42) Baloon dog: mirror-polished stainless steel with transparent color coating 121 x 143 x 45 inches 307.3 x 363.2 x 114.3 cm © Jeff Koons 5 unique versions (Blue, Magenta, Yellow, Orange, Red) 1994-2000. In: *Jeff Koons* [online]. Jeff Koons, 2019 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: http://www.jeffkoons.com/sites/default/files/artwork-images/inf5_sm.jpg

- 43) ¹ Balloon Venus. In: *Jeff Koons* [online]. Jeff Koons, 2019 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <http://www.jeffkoons.com/artwork/antiquity/balloon-venusg>
- 44) *Švajčiarski umelci ozdobia rozhlas veľkými airbagmi: Divák si o tom môže myslieť, čo len chce* [online]. Denník N, **2016** [cit. 2019-05-02]. Dostupné z: <https://den-nikn.sk/576032/ked-sa-s-nim-spriatelite-zmizne/>
- 45) MRVIŠ, Marek. Budova Slovenského rozhlasu, Objekt Sabina Lang & Daniel Baumann Comfort #14, Foto: SITA/Marek Mrviš. In: <https://dromedar.zoznam.sk> [online]. Bratislava: dromedar.sk, 2006 [cit. 2019-05-02]. Dostupné z: <https://img.topky.sk/cestovky/big/1846917.jpg/bratislava-svetlo-umenie-biela-noc.jpg>
- 46) Osram Led De1-w4f-830-g3 Dragon Eye. In: *Penn Elcom Online* [online]. © Penn Elcom & Export Technologies, 2019 [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <https://www.pennelcomonline.com/Images/Models/Full/5732.jpg>

SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

- 1) PVC FÓLIE A SVAŘOVANÉ VÝROBKY. *Fatra, Fatrafoil* [online]. Napajedla: © 2019 Fatra, 2019 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <https://www.folie-pvc.cz/>
- 2) *HISTORIE SPOLEČNOSTI* [online]. 2019 Fatra, a.s. • All rights reserved [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <https://www.fatra.cz/o-nas/historie-spolecnosti/>
- 3) PVC FÓLIE A SVAŘOVANÉ VÝROBKY. *Fatra a.s. - Fólie, PVC* [online]. Napajedla: Fatra, 2019 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://www.folie-pvc.cz/>
- 4) Niklová, Libuše, 1934-1981. *Moravské Zemské Muzeum* [online]. neznámé: Moravské Zemské Muzeum, neznámé [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: https://ma.mzm.cz/ar1-muz/cs/detail-muz_us_auth-0057967-Niklova-Libuse-19341981/
- 5) Český rozhlas Vltava. <https://vltava.rozhlas.cz/> [online]. Praha: Český rozhlas, 2016 [cit. 2019-04-26]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/designer-jan-capek-zkrotit-vzduch-bylo-nesmirne-slozite-5058645>
- 6) Výroba hraček startuje. <https://www.fatra.cz> [online]. Napajedla: Fatra, 2011, 1.2.2011 [cit. 2019-04-26]. Dostupné z: <https://www.fatra.cz/vyroba-hracek-startuje>
- 7) KOSTKOVÁ, Kateřina. Transparentní pláštěnky ozvláštnila objekty od Fatry. Michaela Čapková představila voděodolnou kolekci. In: *Czech design* [online]. Praha: Czech design, 2018, 1.3.2018 [cit. 2019-04-26]. Dostupné z: <http://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/transparentni-plastenky-ozvlastnila-objekty-od-fatry-michaela-capkova-predstavila-vodeodolnou-kolekci>
- 8) KOSTKOVÁ, Kateřina. Transparentní pláštěnky ozvláštnila objekty od Fatry. Michaela Čapková představila voděodolnou kolekci. *Czech design* [online]. Praha: Czech design, 2018 [cit. 2019-04-26]. Dostupné z: <http://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/transparentni-plastenky-ozvlastnila-objekty-od-fatry-michaela-capkova-predstavila-vodeodolnou-kolekci>
- 9) ŠTĚCH, Adam. Jakub Berdych, Qubus: Ne zaostalosti (v designu českého skla). *Proti šedi* [online]. 2012, KVĚTEN 12, 2012 - 11:00PM [cit. 2019-03-17]. Dostupné z: <http://archiv.protisedi.cz/article/jakub-berdych-qubus-ne-zaostalosti>
- 10) PAVEL KORBIČKA Between. *Galerie Strom* [online]. Brno: Galerie Strom, 2010 [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <http://www.stromart.cz/pavel-korbi%C4%8Dka.html>
- 11) Pavel Korbička DEFLECTION 13.3. – 28.4.2019. *Dům umění města Brna* [online]. Brno: Dům umění města Brna, 2019 [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <http://www.dum-umeni.cz/cz/vystavy/detail/id/481>
- 12) Krištof Kintera - cv. *Krištof Kintera* [online]. není známo: Krištof Kintera, 2019 [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <http://kristofkintera.com/pages-etc/cv.htm>

- 13) [Http://agnieszkabar.pl](http://agnieszkabar.pl): KIM JESTEM?. *Agnieszkabar.pl* [online]. PL: Agnieszka Bar, 2019 [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <http://agnieszkabar.pl/o-mnie-about-me/>
- 14) [Https://www.manufacturedculture.com](https://www.manufacturedculture.com). *Manufactured + culture: AGNIESZKA BAR* [online]. Manufactured + culture [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <https://www.manufacturedculture.com/designers/agnieszka/>
- 15) ROZMAWIAMY Z AGNIESZKĄ BAR, POLSKĄ DESIGNERKĄ TWORZĄCĄ W HARMONII Z NATURĄ. *Harpers Bazaar* [online]. Harpers Bazaar, 2019, 14.4. 2019 [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <https://www.harpersbazaar.pl/lifestyle/6598/design>
- 16) About: Nick Crosbie. In: [Http://inflate.co.uk](http://inflate.co.uk) [online]. Inflate, NL: Nick Crosbie, Inflate, 2017, 2017 [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: <http://inflate.co.uk/nick-crosbie/>
- 17) *Matthew Szösz* [online]. Matthew Szösz [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <http://matthewszosz.com/pages/about.html>
- 18) EDDY, Jordan. Artist Interview: Matthew Szösz. In: *Form and Concept* [online]. 435 S Guadalupe St. Floor 1, Santa Fe, NM 87501: © Copyright 2019 - form & concept, 2017 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <http://www.formandconcept.center/>
- 19) MALHOTRA, Anita. INTERVIEW WITH HANS HEMMERT. [Https://artsmania.ca/](https://artsmania.ca/) [online]. <https://artsmania.ca>: Artsmania, 2018 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://artsmania.ca/2018/10/04/interview-with-hans-hemmert/>
- 20) MALHOTRA, Anita. INTERVIEW WITH HANS HEMMERT. [Https://artsmania.ca/](https://artsmania.ca/) [online]. <https://artsmania.ca>: Artsmania, 2018 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://artsmania.ca/2018/10/04/interview-with-hans-hemmert/>
- 21) Artlist: Johana Strížková. *Artlist* [online]. Praha: Centrum pro současné umění Praha, 2018 [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: <https://www.artlist.cz/johana-strizkova-108531/>
- 22) SAMEC, Matěj. Johana Strížková: Zoomování na detail je taky současný postoj. In: *Český rozhlas, Radio Wave* [online]. Český rozhlas, 2016, 14. listopad 2016 [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: <https://wave.rozhlas.cz>
- 23) Jeff Koons (American, born 1955). *Artnet* [online]. Artnet, 2019 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: www.artnet.com
- 24) Lang/Baumann Beautiful Steps, or in the tower of a fortified self. In: [Http://langbaumann.com/](http://langbaumann.com/) [online]. Sabina Lang and Daniel Baumann, 2010, 2010 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: http://langbaumann.com/media/modules/2010_Budak_Trautenfels_DE.pdf

- 25) Artists. *Https://galerieursmeile.com* [online]. Švýcarsko: Galerie Ursmeile, 2018 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://galerieursmeile.com/artists/artists/lb/comfort-17-1/workdetail.html>
- 26) *Švajčiarski umelci ozdobia rozhlas veľkými airbagmi: Divák si o tom môže myslieť, čo len chce* [online]. Denník N, 2016 [cit. 2019-05-02]. Dostupné z: <https://den-nikn.sk/576032/ked-sa-s-nim-spriatelite-zmizne/>